Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў). ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыя—№ 478, Рэдактара—№ 763. Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз. Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible] Зьмена адрэсу: іншагародніх — 20 к., мясцовых — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] Сьмешныя на 50 проц. даражэй. Зьніжка тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] Публікацыі ЗАГС'у—3 руб. [illegible]

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

10 год выданьня. — ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. — № 148 (2637) Аўторак, 2-га ліпеня 1929 г.

ФРАНЦЫЯ ЗГОДНА ПЛАЦІЦЬ ДАЎГІ.

ПУАНКАРЭ РЫХТУЕ НОВУЮ ПЯТЛЮ НА ШЫЮ ПРАЦОЎНЫХ.

Амэрыка патрабуе выплаты доўгу.

ПАРЫЖ, 30-VI. На аб'яднаным пасяджэньні двух камісій палаты дэпутатаў—фінансавае і па замежных справах—Пуанкарэ паведаміў аб адказе ўраду Злучаных Штатаў на крокі, зробленыя французскім паслом Клёдэлем (Клёдэль прасіў аб адтэрмінаваньні да 31-га жніўня выплат у суме 407 мільёнаў даляраў у лік доўгу за ваенныя дастаўкі, якія Францыя павінна заплаціць 1-га жніўня. Міністр замежных спраў Сімсон адказаў Клёдэлю, што ўрад Злучаных Штатаў, на падставе пастановы кангрэсу, можа адкласьці тэрмін выплат толькі ў тым выпадку, калі да 1-га жніўня Францыя ратыфікуе згоду Мэлён-Бэранжэ, г. зн. згоду аб упарадкаваньні французскага доўгу Злучаным Штатам.

Паведамленьне аб адказе ўраду Злучаных Штатаў ня выклікала на пасяджэньні камісіі ніякіх спрэчак. У кулуарных гутарках Поль Бонкур, старшыня камісіі па замежных справах, сацыяліст, заявіў, што можна будзе замірыць прыхільнікаў і ворагаў ратыфікацыі праз прыняцьце рэзалюцыі, якая падкрэсьлівае, што ніякая чарговая выплата Францыі Злучаным Штатам ня можа перавышаць рэпарацыйных выплат, атрыманых Францыяй ад Нямеччыны; у дэкрэце-ж прэзыдэнта рэспублікі аб ратыфікацыі згоды Мэлён-Бэранжэ ня будзе ніякіх агаворак.

Забарона забастовак.

ПАРЫЖ, 30-VI. Палата дэпутатаў большасьцю 575-ці галасоў супроць 12-ці галасоў камуністаў ухваліла законапраэкт аб абавязковым прымірэнчым разборы пры канфліктах між прадпрыемцамі і рабочымі.

Прадстаўнікі камфракцыі падкрэсьлівалі ў спрэчках, што мэта законапраэкту—пазбавіць рабочых правоў на забастоўку, і што на практыцы прымірэнчы разбор няўхільна зробіцца абавязковым арбітражам, пры якім усе канфлікты будуць прымусова вырашацца ўрадавымі «трацейскімі» судзьдзямі.

За „зьнявагу“ паліцыі—астрог.

ПАРЫЖ, 30-6. У парыскім папраўчым судзе (які разглядае справы бяз удзелу прысяжных засядацёў) разглядалася справа 5 землякопаў, абвінавачаных „у зьнявазе агентаў паліцыі“ ў часе маніфэстацыі парыскіх землякопаў і цэмантоўшчыкаў 24 чэрвеня. Усе абвінавачаныя засуджаны да зьняволеньня на тэрміны да 2 да 6 месяцаў.

Толькі пралетарская рэвалюцыя скіне путы замежнага і французскага капіталу.

ПАРЫЖ, 28-VI. Выступаючы ўчора ў палаце дэпутатаў па пытаньні аб даўгавых узаемаадносінах са Злучанымі Штатамі, камуністычны дэпутат Кашэн назваў вэрэчкі „нашчырай дэманстрацыяй“ і падкрэсьліў, што Пуанкарэ доўга даводзіў няўхільнасьць ратыфікацыі згоды Мэлён-Бэранжэ, а потым згадзіўся ізноў зрабіць крокі перад урадам Злучаных Штатаў.

Адзначыўшы, што Пуанкарэ зрабіў гэта дзеля таго, каб выратаваць урад ад параджэньня ў палаце дэпутатаў, т. Кашэн, зварочваючыся да палаты, сказаў: „Дарэмна вы хочаце выдаваць, нібыта супярэчыце капіталу, які хапае вас за глотку. Вы добра ведаеце, што ўсе просьбы аб адтэрмінаваньні бескарысны, і вам адкажуць: плацеце. Кампартыя не надае ніякага значэньня гістарычным выкрыкам у парляманце, але яна вядзе масы да вызваленьня ад прыгнечаньня як замежнага, так і французскага капіталу“.

Што дзеецца за савецкай мяжой.

Хваляваньні ў Інда-Кітаі.

ПАРЫЖ, 30-VI. Водлуг паведамленьня «Юманітэ», у Інда-Кітаі ў сучасны момант [illegible] хваляваньні. Гэтыя хваляваньні выклікалі [illegible] французскія ўлады [illegible] генерал-губернатарам Інда-Кітаю.

Рэфармісты—супроць савецкіх прафсаюзаў.

СТАКГОЛЬМ, 29-VI. [illegible]

Данцыг—супроць вэрсальскіх пут.

ВАРШАВА, 29-VI. У Данцыгу [illegible] Вэрсальскага ўгавору.

Напярэдадні працэсу фабрыкантаў фальшывак.

БЭРЛІН, 28-6. 1-га ліпеня ў Бэрліне пачынаецца судовы працэс [illegible] Арлова [illegible] „дакумэнтаў“. [illegible]

Макдональд паедзе ў Жэневу.

ЛЁНДАН, 30-VI. Бройтон паведамляе, што прэм'ер Макдональд паедзе разам з Гэндэрсонам на верасьнёўскі пленум Лігі Нацый у Жэневу, [illegible]

Дадатковыя выбары ў парлямант.

ЛЁНДАН, 29-VI. У бліжэйшым часе [illegible] 2-х выбарчых акругах [illegible]

Японскі ўрад падаўся ў адстаўку.

ТОКІО, 1-VII. Афіцыйна абвешчана, што ўрад [illegible] падаўся ў адстаўку. [illegible]

Польска-нямецкія перагаворы ў тупіку.

ВАРШАВА. Агенцтва Прэс [illegible] апошнюю пастанову рэйхстагу аб павялічэньні мытаў за прывоз, заяўляе, што нечакана выбухаюць новыя перашкоды ў вырашэньні пытаньня аб польска-нямецкім гандлёвым угаворы.

Як спаганяецца падатак у Польшчы.

КРЫВАВАЯ РАСПРАВА ПРЫ СПАГНАНЬНІ ПАДАТКУ. БЯДНЕЙШАЕ НАСЕЛЬНІЦТВА ВЁСКІ АБАРАНЯЕЦЦА РЫДЛЁЎКАМІ, САХОРАМІ.

[illegible] крапіва і шчаўе, — галадаючыя „аджылі“ і пачалі жывіцца сьвежай травою. Каб датрымаць жывёлу, пакуль нарасьце трава, сяляне пазьдзіралі стрэхі ня толькі з хлявоў і гумнаў, але нават і з хат. Вёска мае страшны выгляд, які наводзіць жах. Заработку няма, ды і рабіць бядняк-селянін можа толькі з вялікім напружаньнем сіл, бо яшчэ ня спала „галодная пухліна“. Прадаць няма чаго. За гады панаваньня польскіх магнатаў значная большасьць беларускай вёскі згалела. А панам грошы патрэбны. Яны не зварочваюць увагі на тое, што гінуць ад голаду людзі. Ды якія гэта людзі?—„хамы, быдла“, якое не зьвядзецца, ды яны да таго-ж і бунтаўшчыкі. А што галадаюць,—глупства, ксяндзоўска-панскі «камітэт дапамогі» дапаможа... нажывацца ксяндзом, паном ды кулаком на голадзе. А на галодную вёску фашысцкі ўрад ускладае непамерна вялікія падаткі; гэтая галодная вёска нясе цяжар падрыхтоўкі да ваенных авантур, адбываючы натуральную павіннасьць на пабудове стратэгічных шляхоў і інш. І, калі вёска ня можа вытрымаць гэтага цяжару, ня можа выплаціць падатку, дык прыходзіць скарбовы чыноўнік з паліцыяй і забірае ўсё, што можна прадаць. Гэткае рабаваньне вясковай беднаты ўелася ў касьці бяднейшаму сялянству Заходняй Беларусі.

Вось чаму, калі ў вёску Горац (Картуз-Бярозкай гміны, Пружанскага павету) прыехаў з паліцыяй скарбовы чыноўнік забіраць рэчы за няплату падатку, дык вёска зьбеглася, як на пажар. Вестка аб прыезьдзе „дарагіх гасьцей“ маланкаю [illegible] Лукаліка, да якога накіраваліся скарбовы чыноўнік з паліцыяй. У хаце ўрадоўцы «наводзілі парадак»—забіралі ўсё, **што трапляла пад руку.** Згаладалы, ледзь цягнучы ногі „гаспадар“ Лукалік запратэставаў проці абрабаваньня, не даючы ўрадоўцам забіраць сваіх рэчаў.

Тымчасам зьбегліся суседзі, якія таксама пратэставалі, і заявілі, што **не дадуць забіраць апошнюю сарочку. Чыноўнік выхапіў з кішэні рэвальвэр і, нацэліўшыся ў гаспадара, выстраляў увесь абойм патронаў. Антон Лукалік забіт на мейсцы. Паліцыя і ўрадовец, убачыўшы, што сяляне не спалохаліся стрэлаў і пачалі абкружваць іх, адстрэльваючыся сталі адступаць пад націскам сялян, узброеных рыдлёўкамі, сахорамі і кіямі. Некалькі сялян паранена.**

Крывавыя сутычкі бяднейшага сялянства Заходняй Беларусі з польскай паліцыяй робяцца больш частымі. Улада ўжо не здавальняецца масавымі арыштамі, катаваньнямі. Гэтым не ўдалося спыніць росту рэвалюцыйных сіл. І ў ход пушчаецца рацэпт міністра Складкоўскага «страляй камуністаў». А калі селянін не заплаціў падатку, значыць ён—камуніст, страляй яго.

Абядненьне шырокіх колаў працоўнага насельніцтва, гаспадарчы крызіс, сацыяльнае і нацыянальнае прыгнечаньне спрыяюць зжываньню розных ілюзій і робяць для бедняка селяніна асабліва блізкім, асабліва зразумелым лёзунг: „Даб'ёмся самі лепшай долі сваёю ўласнаю рукой“

Л. Гак.

Нямецкі пралетарыят—гаспадар вуліцы.

ШМАТТЫСЯЧНАЯ ДЭМАНСТРАЦЫЯ РЭВАЛЮЦЫЙНЫХ ФІЗКУЛЬТУРНІКАЎ.

БЭРЛІН, 1-VII. Учора ў Бэрліне адбылося сьвята левых рабочых фізкультурнікаў, якое абярнулася ў самае магутнае выступленьне рэвалюцыйнага спартыўнага руху з усіх, якія адбываліся ў Бэрліне. Сьвята мела міжнародны характар, паколькі ў ім удзельнічалі прадстаўнікі некаторых чужаземных арганізацый. Сябры бэрлінскіх арганізацый кампартыі і камсамолу бралі ўдзел у працэсіі фізкультурнікаў — са шматлікімі чырвонымі сьцягамі і плякатамі, з лёзунгамі проці раскольніцкае палітыкі рэфармістаў у спартыўным руху і на абарону СССР.

На стадыёне прысутнічала каля 100 тысяч рабочых. Чужаземныя дэлегацыі, апроч уласных сьцягаў, несьлі таксама сьцяг СССР з надпісам: „Савецкім фізкультурнікам адмоўлена ў дазволе прыехаць на сьвята». Калі, дзякуючы гэтаму надпісу, прысутныя даведаліся аб адмове нямецкага ўраду даць візу савецкім фізкультурнікам, дык пачуліся бурныя выгукі абурэньня і пратэсту па адрасе нямецкае ўрадавае кааліцыі.

Перад спартыўным спаборніцтвам тав. Гэкерт выступіў ад імя кампартыі з прамоваю. Гэкерт заявіў, што значная колькасьць рабочых, якія зьявіліся на сьвята, сьведчыць аб тым, што бэрлінскі пралетарыят стаіць на баку фізкультурнікаў, выключаных рэфармістамі з бэрлінскага рабочага спартыўнага аб'яднаньня.

Падрыхтоўка да першага жніўня.

Пралетарыі аб 1 жніўні.

БЭРЛІН. Раённая канфэрэнцыя фабрычна-заводзкіх камітэтаў Тэмпэльгофу (аднаго з заводзкіх раёнаў Бэрліну) аднагалосна ўхваліла распачаць падрыхтоўку да чырвонага дню 1 жніўня і абрала спэцыяльны камітэт для правядзеньня гэтае працы.

У камітэт па падрыхтоўцы да антыімпэрыялістычнага дню 1-га жніўня ўвайшлі прадстаўнікі ўсіх буйных прадпрыемстваў раёну. Канфэрэнцыя вітала адозву Камінтэрну да дню 1-га жніўня.

* * *

ПАРЫЖ, 30-VI. Унітарная фэдэрацыя саюзу краўцоў агаласіла адозву, у якой заклікае ўсіх краўцоў выканаць свой клясавы абавязак і ўзяць удзел у дэманстрацыях 1-га жніўня. Адозва падкрэсьлівае, што капітал усіх краін вядзе наступ на рабочую клясу і рыхтуе наскок супроць СССР. У дзень 1-га жніўня міжнародны пралетарыят будзе дэманстраваць згуртаванымі шэрагамі супроць прыгнечаньня капіталу і яго плянаў.

* * *

БЭРЛІН. Дэлегацыя рэвалюцыйных прадстаўнікоў рабочых хімічнага заводу-волата Леуна зьвярнулася з адозваю да рабочых-хімікаў усіх краін, заклікаючы іх да супольнае барацьбы проці падрыхтоўкі новае вайны і на абарону СССР.

Камсамол—за абарону СССР.

СТАКГОЛЬМ. У часе наведваньня ангельскай вайсковай эскадрай Осло нарвэскія камсамольцы распаўсюдзілі сярод ангельскіх матросаў лістоўку з заклікам да барацьбы проці падрыхтоўкі вайны, накіраванай на бацькаўшчыну ўсіх працоўных—СССР.

Лістоўка, якая растлумачвае мэты міжнароднага чырвонага дню і заклікае матросаў ангельскага вайсковага флёту ўзяць удзел у дэманстрацыі 1-га жніўня, выклікала вялікае незадаволеньне ўлады.

Паліцыя затрымала камсамольцаў, якія распаўсюджвалі лістоўкі. Пасьля допыту камсамольцы былі вызвалены, але, магчыма, будуць аддадзены пад суд.

У капцюрох капіталу.

Галадоўка індыйскіх рэвалюцыянэраў.

ЛЁНДАН. Лябарскі карэспандэнт „Таймс“ паведамляе, што 2 індыйскія рэвалюцыянэры, засуджаныя нядаўна да катаргі на ўсё жыцьцё па справе аб выбуху бомб у індыйскім заканадаўчым зборы, ужо 14-ты дзень, як абвясьцілі галадоўку, пратэстуючы проці адмовы перавесьці іх на рэжым палітычных зьняволеных.

Катаржныя прыгаворы камуністам.

ВЕНА. Як паведамляе „Адэверул“, румынскі апэляцыйны суд зацьвердзіў прыгавар першае інстанцыі па справе клюзэнбурскіх камуністаў, засуджаных у лютым да астрогу ад 2-х да 9-ці гадоў за камуністычную дзейнасьць.

Засуджаныя абскардзілі пастанову апэляцыйнага суду ў вышэйшы касацыйны суд, зазначаючы, што ў зьвязку з нядаўна абвешчанай амністыяй прысуд першай інстанцыі павінен быць скасаваным. Разгляд скаргі ў вышэйшым касацыйным судзе назначан на 3-га ліпеня.

Тав. Дабраджэану галадуе.

ВЕНА. Як паведамляе „Адэверул“, Дабраджэану, які абвясьціў галадоўку, адмовіўся нават ад вады, заявіўшы, што ня спыніць галадоўкі, пакуль ня будзе вызвалены.

Правакуюць вайну.

НЬЮ-ЁРК. Як паведамляюць з Мэксікі, правадыр нікарагуанскіх паўстанцаў Сандына прыехаў у Вэракруць (Мэксіка). Сандына заявіў, што Злучаныя Штаты правакуюць вайну між Гвадэмалаю і Гандурасам для таго, каб мець прычыну ўмяшацца і абараніць „свае інтарэсы“ ўзброеным кулаком. Пад прыкрыцьцём інтэрвэнцыі Злучаныя Штаты ствараюць марскую базу на прымежнай паласе Гвадэмалы і Гандурасу.

Заўвага: Урад Гандурасу летась у сакавіку патрабаваў ад ураду Гвадэмалы ўступіць вялікую тэрыторыю ўзьбярэжнае часткі Гвадэмалы, якая знаходзіцца ля мяжы з Гандурасам. Патрабаваньне гэтае выклікана тым, што амэрыканская кампанія „Сюамэл Фрут і Кампані“ жадала пабудаваць чыгуначную каляіну на спрэчкай тэрыторыі. Урад Гвадэмалы забараніў пабудову. Амэрыканская кампанія не падначаліся забароне і прымусіла ўрад Гандурасу выступіць з патрабаваньнем аб уступцы спрэчнае тэрыторыі.

Англія і Злучаныя Штаты.

ЛЁНДАН, 29-VI. «Дэйлі Тэлеграф» паведамляе, што амэрыканскі ўрад згадзіўся на склік у Лёндане папярэдняе канфэрэнцыі 2-х дзяржаў (Англіі і Злучаных Штатаў) па пытаньні аб марскім разброеньні.

Аглядчык «Дэйлі Тэлеграф» заяўляе, што згода амэрыканскага ўраду на склік папярэдняе канфэрэнцыі аб марскім разброеньні зьяўляецца выказам прыхільных і прыяцельскіх адносін Злучаных Штатаў да Англіі.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Тэхнічная дапамога амэрыканскіх спэцыялістаў

МАСКВА. 1-га ліпеня, пасьля выкананьня розных фармальнасьцяў, падпісан угавор аб тэхнічнай дапамозе, утвораны ГЭТ'ам з самай буйнай амэрыканскай электра-тэхнічнай фірмай „Джэнэраль Электрык і Кампані». ГЭТ, як паведаміў намесьнік старшыні праўленьня трэсту т. Філімонаў, распачынае практычна ажыцьцяўляць угавор.

У пачатку ліпеня накіроўваецца ў Амэрыку для практычнай працы на прадпрыемствах «Джэнэраль Электрык» першая група савецкіх інжынэраў. У першую чаргу камандыруюцца інжынэры, якія будуць заняты на працы па электрыфікацыі Туранскага перавалу Закаўкаскіх чыгунак. Адначасна выяжджаюць у Амэрыку сябра праўленьня ГЭТ'а т. Махлін і галоўны інжынэр трэсту Тынес, якім даручана заснаваць у Амэрыцы пастаяннае прадстаўніцтва трэсту для вырашэньня ўсіх пытаньняў, зьвязаных з рэалізацыяй угавору.

ГЭТ ставіць сваёй задачай больш прыцягваць у свае прадпрыемствы чужаземных высока-кваліфікаваных спэцыялістаў. У зьвязку з гэтым трэст даручае свайму прадстаўніцтву ў Амэрыцы падабраць для працы ў СССР групу амэрыканскіх электрыкаў для кансультацыі і пастаноўкі на нашых заводах новае вытворчасьці. У хуткім часе прыяжджае ў СССР першая група спэцыялістаў „Джэнэраль Электрык“ для кансультацыйнай працы, зьвязанай з рэалізацыяй угавору.

Нямецкія спэцыялісты на Волга-Доне.

МАСКВА. Нямецкія экспэрты Волга-Дону прафэсар Дэ-Т'еры і доктар Гэрс наведалі старшыню ўрадавае экспэртызы волга-донскага будаўніцтва прафэсара Асадчава, з якім мелі доўгую гутарку па пытаньнях, якія датычаць падарожжа нямецкіх экспэртаў у раён будаўніцтва. Асаблівая ўвага ў гутарцы была зьвернута на магчымасьць карыстацца пры пабудове Волга-Донскага каналу судна-ўздымнікам.

Прафэсар Асадчы зазначыў, што пасьля прыезду нямецкіх экспэртаў назад у Маскву ён лічыць неабходным склікаць супольную нараду савецкіх і нямецкіх спэцыялістаў для абмеркаваньня пытаньняў, якія датычаць будаўніцтва.

Нямецкія экспэрты наведалі лябараторыю Цагі і лябараторыю Маскоўскага інстытуту інжынэраў транспарту. Пасьля гэтага нямецкія экспэрты разам з галоўным інжынэрам Волга-Дону прафэсарам Аксамітным і начальнікам цэнтральнае ўправы водных шляхоў т. Лепіным накіраваліся ў Ніжні-Ноўгарад, дзе для іх будзе дадзен спэцыяльны параход для далейшага падарожжа па Волзе.

Тыраж выйгрышнае пазыкі 1929 г.

МАСКВА. У нядзелю ў Маскве адбываўся тыраж выйгрышнае пазыкі 1929 г. Разыграна 4531 выйгрыш па 100 рублёў, тысяча выйгрышаў па 250 рублёў, 50—па 1000, 10—па 5000, 5—па 10000, 2—па 25000, адзін у 50000 і адзін у 100000 р., а разам 5.600 выйгрышаў на агульную суму 1.530.100 рублёў. Буйныя выйгрышы прыпалі на наступныя нумары: сэрыя 821 абл. 10—5 тысяч рублёў, сэр. 1682 абл. 16—10 тысяч рублёў; сэр. 1942 абл. 29—5 тысяч; сэр. 3277 абл. 40—10 тыс.; сэр. 3470 абл. 13—10 тыс.; сэр. 3628 абл. 4—5 тысяч, сэр. 4058 абл. 46—5 тыс., сэр. 4583 абл. 32—10 тысяч; сэр. 5246 абл. 1—10 тысяч; сэр. 5578 абл. 24—5 т.; сэр. 6319 абл. 5—25 тысяч; сэр. 6376 абл. 10—25 тысяч; сэр. 7234 абл. 28—5 тысяч; сэр. 7457 абл. 44—50 тысяч; сэр. 8432 абл. 21—5 тысяч; сэр. 8856 абл. 45—100 тысяч; сэр. 8908 абл. 18—5 тыс.; сэр. 9358 абл. 39—5 тысяч і сэр. 9554 абл. 39—5 тысяч рублёў.

Збор новага ўраджаю

САМАРКАНД, 26-6. Ва Ўзьбекістане распачалася масавая ўборка хлеба. Ураджай усюды перавышае сярэдні.

МІКАЛАЕЎСК, 26-6. У акрузе прайшлі вялікія дажджы. Віды на ўраджай добрыя.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

ФРАНЦУСКА-ТУРЭЦКІ ДАГАВОР.

АНГОРА, 30-VI. Міністр замежных спраў Тэўфік-Рушды-бэй і францускі пасол у Турцыі Шамбрэн падпісалі ў суботу пратакол па пытаньні аб кантролі, а таксама аб эканамічным і палітычным рэжыме на турэцка-сірыйскай мяжы.

ГІБЕЛЬ ПАСЕВАЎ У РУМЫНІІ.

ВЕНА. Водлуг паведамленьняў з Бухарэсту, віды на ўраджай у Румыніі дрэнныя. Ад граду загінула каля 10 пр. усяго засеўнага абшару; галоўным чынам, у Бэсарабіі і Сяміградзьдзі. Мяркуецца, што Румынія сёлета ня толькі ня здолее вывозіць хлеб, але павінна будзе закупіць заграніцаю каля 70 тысяч вагонаў збожжа.

НЕЗАДАВОЛЕНЬНЕ УВЯДЗЕНЬНЕМ ВЫСОКІХ МЫТАЎ.

ВЕНА. Водлуг паведамленьняў з Бухарэсту, на адным з апошніх пасяджэньняў румынскага парляманту дэпутат Караўшу зазначыў на абвастрэньне гаспадарчага крызісу ў Бэсарабіі. Адною з прычын абвастрэньня крызісу зьяўляецца амаль што поўнае спыненьне вывазу некаторых сел.-гас. прадуктаў у Польшчу з-за высокіх мытаў, уведзеных польскім урадам.

НЕ ДАВЯРАЮЦЬ "ЗАВЯРЭНЬНЯМ" ЧАН-КАЙ-ШЫ.

ХАРБІН, 1-VII. Чжан-Сюэ-Лян адхіліў запросіны Чан-Кай-Шы прыехаць у Пекін для асабовага спатканьня, спасылаючыся на „перагружанасьць дзяржаўнымі справамі“. Ён пасылае туды замест сябе сваіх паўнамоцных прадстаўнікоў.

АРЫШТ РЭДАКТАРА КАМУНІСТЫЧНАЙ ГАЗЭТЫ.

ПАРЫЖ, 30-6. У Лілі арыштован рэдактар мясцовага органу кампартыі Блёндэль. Прычына арышту—зьмяшчэньне артыкулу аб трагічнай пагібелі рабочага, раздушанага аўтамабілем, у якім ехаў адзін з буйных тэкстыльных фабрыкантаў Лільскага раёну.

Страшэнная чыгуначная катастрофа.

РЫГА, 28-VI. Вялікая чыгуначная катастрофа здарылася ўчора ўвечары на лініі Рыга-Узмор'е: на поўным хадзе між станцыямі Тарэнсбэрг і Засэнгоф наскочылі адзін на аднаго сустрэчныя два дачныя цягнікі. Разьбіты дашчэнту 5 вагонаў і абодва цягнікі. З-пад руін выцягнута 6 трупаў і 20 цяжка параненых пасажыраў.

Затануў самалёт з пасажырамі.

БЭРЛІН, 30-VI. У Ліндау (на нямецка-швэйцарскай мяжы) гідрасамалёт, у якім знаходзілася 5 пасажыраў, пілёт і борт-мэханік, зьніжаючыся над Базэнскім возерам, раптам абярнуўся. Катастрофа здарылася ў той момант, калі самалёт знаходзіўся на аддегласьці толькі некалькіх мэтраў ад паверхні возера. Самалёт затануў праз некалькі хвілін. Выратавана 2 пасажыры, прычым абодвы цяжка паранены.

Расказаць праўду аб СССР, аб дасягненьнях польскага працоўнага насельніцтва ў краіне саветаў.

(Гутарка з тав. Пшыбышэўскім)

На запытаньні прадстаўнікоў друку старшыня Ўсерасейскага грамадзкага камітэту па правядзеньні выбараў дэлегатаў на варшаўскі зьезд палякаў, якія жывуць за межамі Польшчы, тав. Б. Пшыбышэўскі заявіў:

— У свой час варшаўскі арганізацыйны камітэт зьвярнуўся да рэдакцый польскіх савецкіх газэт з паведамленьнем аб зьезьдзе палякаў, якія жывуць за межамі Польшчы, і аб колькасьці пададзеных мандатаў для прадстаўнікоў польскага насельніцтва Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Разам з тым, варшаўскі камітэт прасіў нашы газэты апавясьціць аб зьезьдзе польскае насельніцтва СССР.

Па некаторых прычынах зьезд не адбыўся тады і быў адкладзены на невядомы час. Калі стала вядома, што зьезд адбудзецца ў ліпені 1929 году, дык нашы польскія газэты, у першую чаргу кіеўская сялянская газэта „Серп“, выступілі з заклікам да польскіх працоўных мас савецкіх рэспублік узяць удзел у гэтым зьезьдзе.

Водлуг вестак, якія мае Ўсерасейскі грамадзкі камітэт, заклік нашых газэт знайшоў жывы водгук сярод польскіх працоўных мас у СССР. Сходы і выбары адбываюцца амаль што **ва ўсіх гарадох і вёсках, дзе толькі жывуць, хоць невялікія групы палякаў**. Наогул трэба сказаць, што ні ў якой краіне выбары дэлегатаў на варшаўскі зьезд, як нам вядома, не праводзяцца такім **масавым і дэмакратычным парадкам**, як у нашых савецкіх рэспубліках. Аб вялікай зацікаўленасьці польскіх працоўных, якія жывуць у СССР, у пасылцы сваіх дэлегатаў на зьезд у Польшчу гаворыць хоць бы той факт, што вынікі **грашовых збораў** на склік канфэрэнцый у СССР і паездку дэлегатаў у Варшаву перавялічылі ўсе надзеі.

— Вы пытаеце, якія наказы для дэлегатаў высоўваюцца на масавых сходах польскіх працоўных? Ва ўсіх наказах, якія маюць шмат мясцовага матар'ялу, можна ўстанавіць агульныя думкі, якія паўтараюцца ва ўсіх наказах.

Усюды высоўваецца патрабаваньне, каб дэлегаты сказалі праўду аб СССР, аб нашым сацыялістычным будаўніцтве, нашых дасягненьнях і цяжкасьцях. Асабліва—сказаць праўду аб становішчы польскіх працоўных мас СССР, аб іх удзеле ў вялікім будаўніцтве, аб іх вялікіх дасягненьнях і ў галіне гаспадаркі і ў галіне сацыяльна-культурнага будаўніцтва.

Польскія рабочыя і сяляне выказваюцца ў тым сэнсе, што такі даклад нашае дэлегацыі аб сацыялістычным будаўніцтве і аб дасягненьнях польскіх працоўных мас будзе мець значэньне для адхіленьня буржуазнага паклёпу аб СССР і для правільнага асьвятленьня таго вялічэзнага вопыту, які назапашан польскімі рабочымі і сялянамі разам з працоўнымі іншых нацыянальнасьцяй СССР у справе будаўніцтва сацыялізму.

Ва ўсіх наказах высоўваецца пытаньне аб вайне. Польскія працоўныя масы савецкіх рэспублік патрабуюць, каб іх дэлегаты пратэставалі **проці ваенных плянаў** імпэрыялістаў у адносінах да СССР, расказалі-б пра тую няўхільную **палітыку міру**, якую савецкая ўлада, абапіраючыся на цьвёрдаю волю рабочых і сялян СССР, праводзіць у процілегласьць да прыкрытай пацыфісцкаю манаю шалёнае падрыхтоўкі да ваеннага нападу на СССР, якая ажыцьцяўляецца буржуазнымі дзяржавамі.

Нарэшце, пытаньне аб „нацыянальным адзінстве». Польскія рабочыя і сяляне СССР усюды ў сваіх выступленьнях і наказах падкрэсьліваюць, што лёзунг нацыянальнага адзіненьня ня можа стварыць адзінства між эксплёататарамі і эксплёатуемымі, між прыгнятацелямі і прыгнечанымі. Гэтае адзіна правільнае і поўнае вырашэньне нацыянальнага пытаньня, сапраўднае братэрства і адзінства працоўных усіх нацыянальнасьцяй на аснове будаўніцтва сацыялізму дасягнута іменна ў Савецкім Саюзе.

Вось галоўныя думкі, якія чырвонаю істужкаю праходзяць рашуча праз усе наказы.

Многія дзесяткі тысяч польскіх рабочых і сялян СССР прымаюць самы актыўны ўдзел у выбарах і абмеркаваньні пытаньняў варшаўскага зьезду. Аднак, некаторыя польскія буржуазныя газэты спрабуюць падаць справу так, нібыта выбары праводзяцца некімі невядомымі арганізацыямі. Лепшым адхіленьнем гэтага неразумнага паклёпу зьяўляецца іменна зацікаўленасьць мас польскага насельніцтва, якія ўскалыхнуліся ва ўсіх частках нашага Саюзу.

У гэтых-жа польскіх буржуазных газэтах спрабуюць даць адвод нашай дэлегацыі спасылкаю на тое, што выбарамі ахоплены толькі польскія працоўныя масы СССР, і што ў выбарах ня ўдзельнічаюць асобы, пазбаўленыя выбарчых правоў згодна савецкай канстытуцыі. Каб дагадзіць нікчэмнай эксплёататарскай меншасьці польскага насельніцтва, якое налічвае толькі **два процанты** (!), польскія буржуазныя газэты хочуць пазбавіць права ўдзелу ў зьезьдзе 98 проц. польскага насельніцтву СССР. І гэта яны называюць дэмакратызмам.

У некаторых польскіх буржуазных газэтах зьмешчаны артыкулы з пагрозамі на адрас дэлегатаў з СССР. Гэтым рабочых і сялян СССР не запужаюць. Для таго, каб сказаць праўду аб СССР, аб дасягненьнях польскага насельніцтва ў СССР, 14 дэлегатаў польскіх рабочых і сялян СССР, якія абіраюцца на шырокіх масавых сходах, паедуць на зьезд у Варшаву, не зважаючы ні на якія пагрозы. І мы ўпэўнены, што, хоць ужо зараз некаторыя польскія буржуазныя газэты патрабуюць ад польскага ўраду, каб ён ня даў дазволу на прыезд нашай дэлегацыі, арганізатары зьезду не адважацца пазбавіць магчымасьці ўдзелу на зьезьдзе прадстаўнікоў ад 800000 палякаў СССР.

(«Праўда»).

У ПАХОД ЗА ГРАМАТУ.

ВЯЛІКАЙ ПЕРАШКОДАЙ У СПРАВЕ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА ЗЬЯЎЛЯЕЦЦА НЯПІСЬМЕННАСЬЦЬ.—МАБІЛІЗУЕМ НА БАРАЦЬБУ З НЯПІСЬМЕННАСЬЦЮ ШЫРОКУЮ ГРАМАДЗКАСЬЦЬ—КАМСАМОЛ І НАСТАЎНІЦТВА ПАВІННЫ БЫЦЬ ЗАСТРЭЛЬШЧЫКАМІ Ў НАШАЙ СПРАВЕ.

За рашучае зьнішчэньне няпісьменнасьці.

Працоўныя Савецкай Беларусі пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі актыўна будуюць сацыялізм у краіне дыктатуры пралетарыяту.

15-ы партыйны зьезд УсеКП(б), 12 зьезд КП(б)Б і 16-я партканфэрэнцыя УсеКП(б) вельмі яскрава вызначылі тыя задачы, якія стаяць перад намі ў галіне гаспадарчага і культурнага будаўніцтва.

Перад намі стаяць задачы індустрыялізацыі краіны, шырокага каапэраваньня і калектывізацыі бядняцка-серадняцкіх гаспадарак і перабудовы ўсяе сельскае гаспадаркі на сацыялістычных асновах.

За адзінаццаць год нашага гаспадарчага і культурнага будаўніцтва мы маем значныя посьпехі, але-ж спыняцца на іх мы не павінны,—наша задача ісьці больш шпаркім крокам наперад па шляху да сацыялізму.

Вялікай перашкодай нашага сацыялістычнага будаўніцтва зьяўляецца няпісьменнасьць значнай часткі рабоча-сялянскіх мас нашай краіны. Савецкая дзяржава на барацьбу з цемрай—гэтым лютым ворагам,—траціць шмат сродкаў, бо буйны тэмп нашага сацыялістычнага будаўніцтва патрабуе рашучага павялічэньня тэмпу ліквідацыі няпісьменнасьці сярод дарослага працоўнага насельніцтва.

Але бюджэтных асыгнаваньняў дзяржавы далёка не хапае, каб хуткім тэмпам ліквідаваць няпісьменнасьць. Толькі актыўны ўдзел у ліквідацыі няпісьменнасьці з боку савецкай грамадзкасьці, поўнае ўяўленьне сур'ёзнасьці гэтае справы шырокімі рабоча-сялянскімі масамі могуць дапамагчы з посьпехам выканаць тыя задачы, якія стаяць перад краінай саветаў на гэтым вучастку культурнага фронту. Навучальны год набліжаецца. На мясцох праводзіцца падрыхтоўка да пачатку заняткаў у лікпунктах. Задача ўсяе савецкае грамадзкасьці—прыняць актыўны ўдзел у правадзімым сацыялістычным спаборніцтве за лепшую падрыхтоўку да пачатку навучальнага году, за лепшае абслугоўваньне лікпунктамі рабочага, батрака, бедняка-селяніна, калгасьніка, савгасьніка, жанчыны-дэлегаткі.

Перад кожным савецкім грамадзянінам ставіцца задача—**пісьменны навучы няпісьменнага.**

Рабочы, батрак, бядняк-селянін, работніца і сялянка, якія перажылі нявольніцтва і цемру,—вось хто павінен зараз у першую чаргу навучыцца ў лікпункце, каб выйсьці з яго пісьменным.

Кожны культурны работнік, кожны сябра таварыства «Прэч Няпісьменнасьць», уся савецкая грамадзкасьць павінны прыняць актыўны ўдзел у справе барацьбы з няпісьменнасьцю шляхам збору сродкаў, арганізацыі сеткі лікпунктаў, вызначэньня асоб, якія будуць працаваць у лікпунктах, абсталяваньня памяшканьняў і г. д.

Чым хутчэй мы ліквідуем няпісьменасьць, тым хутчэй і пасьпяховей вырашым усе практычныя задачы будаўніцтва сацыялізму на падставе запаветаў Уладзіміра Ільліча Леніна.

„Прэч няпісьменнасьць» — павінна быць агнявым лёзунгам сёньняшняга дню.

А. Хацкевіч.

Прафэсыянальныя саюзы—на барацьбу з няпісьменнасьцю.

Вялікая няпісьменнасьць насельніцтва БССР зьяўляецца цяжкай спадчынай мінулага і вялікай перашкодай на шляху нашага сацыялістычнага будаўніцтва.

Пытаньне індустрыялізацыі нашае краіны, рэканструкцыя прамысловасьці і сельскае гаспадаркі ўпіраюцца ў нашу няпісьменнасьць, нашу некультурнасьць. Ажыцьцёвіць 5-цігадовы плян нашага сацыялістычнага будаўніцтва мы зможам толькі тады, калі ў нас будзе добра пісьменны і клясава сьвядомы рабочы і селянін.

Выходзячы з гэтага, пытаньне ЛІКВІДАЦЫІ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ пастаўлена VIII зьездам прафсаюзаў, як ЦЭНТРАЛЬНАЯ І ПЕРШАЧАРГОВАЯ ЗАДАЧА ЎСЯГО ПРАФРУХУ. Зьезд рашуча падкрэсьліў гэта ў сваіх пастановах.

Зьезд падкрэсьліў, што саюз, які няўважліва адносіцца да барацьбы з няпісьменнасьцю, ня можа лічыцца добра працуючым саюзам.

Такая рашучая фармулёўка зараз неабходна, бо калі з пункту гледжаньня ядзінай(?) ацэнкі сёнешняй працы прафсаюзаў у галіне няпісьменнасьці, то бясспрэчна прыдзецца палічыць слаба працуючымі ўсе саюзы.

Ясна, што адны прафсаюзы ня могуць узяць на сябе поўнасьцю вырашэньне гэтай дзяржаўнай задачы.

Неабходна значна большы ўдзел у гэтай працы дзяржаўных і грамадзкіх арганізацый.

ЗАДАЧА САЮЗУ—прыняць энэргічны ўдзел у далейшым узмацненьні грамадзкай ініцыятывы, мабілізуючы саюзныя масы вакол гэтай задачы, аказваючы праз іх сыстэматычнае дауленьне на дзяржаўныя і грамадзкія арганізацыі і дамагаючыся павялічэньня дапамогі з боку дзяржавы і грамадзкасьці на ліквідацыю няпісьменнасьці.

Пры ўсім гэтым было-б памылкай, калі-б саюзы, максымальна разгортваючы сваю працу ў гэтым напрамку, не зьвярнулі ўвагі на другую частку рашэньня зьезду: ВЫПРАЦАВАЦЬ І АЖЫЦЬЦЁВІЦЬ ЗУСІМ КАНКРЭТНЫ ПЛЯН ЛІКВІДАЦЫІ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ СЯРОД ЧЛЕНАЎ ДАНАГА САЮЗУ.

Кожны саюз павінен мець даклады вучот матэр'яльных сродкаў, колькасьць няпісьменных; павінны быць вызначаны тэрміны навучаньня. Да складаньня гэтых канкрэтных плянаў неабходна прыступіць у першую чаргу, каб да пачатку навучальнага году па лініі ўсіх прафсаюзаў была ў дастатковай меры падрыхтавана сетка, кадры ліквідатараў, падручнікі, сродкі.

ГОМЕЛЬСКІ ПРАЛЕТАРЫЯТ СТАЎ НА ШЛЯХ 100 ПРОЦ. ЛІКВІДАЦЫІ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ, І ПРАРОБЛЕНАЯ НА СЁНЕШНІ ДЗЕНЬ ПРАЦА У ГОМЕЛІ, ДОБРУШЫ, І РЭЧЫЦЫ ЯСКРАВА СЬВЕДЧЫЦЬ, ШТО ЯНЫ ВЫКАНАЮЦЬ ПАСТАЎЛЕНЫЯ ПЕРАД ІМІ ЗАДАЧЫ.

ПРАФСАЮЗЫ ІНШЫХ АКРУГ ПАВІННЫ РАЎНЯЦЦА ПА ГОМЕЛЬШЧЫНЕ.

Толькі пры найвялікшай увязцы, узаемнай дапамозе і супольнай працы прафсаюзаў, дзяржаўных і грамадзкіх арганізацый мы зможам дасягнуць неабходнага тэмпу ліквідацыі няпісьменнасьці сярод пралетарскіх мас.

У САВЕЦКАЙ ДЗЯРЖАВЕ НЯ МОЖА БЫЦЬ НЯПІСЬМЕННЫХ ЧЛЕНАЎ САЮЗАЎ.

ЦЭНТРАЛЬНЫ САВЕТ ПРАФСАЮЗАЎ БЕЛАРУСІ.

Пачынаем вялікі „паход за грамату".

ПОЛАЦАК, 1-7. Пры акруговым інспэктарыяце асьветы складзена камісія па правядзеньню «паходу за грамату», куды ўвайшлі прадстаўнікі ад партыйных, каапэрацыйных, камсамольскіх, гаспадарчых і інш. арганізацый.

Камісіяй распрацованы канкрэтныя мерапрыёмствы па гэтаму паходу. У горадзе будзе арганізавана шэраг ячэек „Прэч Няпісьменнасьць" і здчынены лікпункты. Раённыя арганізацыі таксама прыступілі да ажыцьцяўленьня паходу „за грамату".

Шырокую грамадзкасьць—на барацьбу з няпісьменнасьцю.

XV зьезд УсеКП(б) даў выразную ўстаноўку адносна нашага культурнага будаўніцтва сваёю пастановаю: **„Увязаць плян культурнага будаўніцтва з індустрыялізацыяй краіны, як неадымную частку агульнага пляну сацыялістычнага будаўніцтва".**

Задача ўзьняцьця культурнага ўзроўню працоўных мас, культурная рэвалюцыя—адна з асноўных праблем сёнешняга дню.

Наша прамысловасьць, сельская гаспадарка, асабліва ў часе яе рэканструкцыі, пабудовы на больш высокіх тэхнічных пачатках патрабуюць добра пісьменнага рабочага і селяніна.

Ліквідацыя няпісьменнасьці павінна заняць першачарговае месца сярод іншых пытаньняў культурнага будаўніцтва. Ліквідаваць няпісьменнасьць сярод рабочых, сярод сялян, гэта значыць палепшыць вытворчасьць на прадпрыёмстве, падняць ураджайнасьць сельскае гаспадаркі.

У пераважнай большасьці пытаньнем ліквідацыі няпісьменнасьці да гэтага часу займаліся органы НКА—удзел шырокіх колаў грамадзкасьці не заўсёды магчыма было назіраць.

Неабходна павялічыць удзел савецкай грамадзкасьці ў справе ліквідацыі няпісьменнасьці, прыцягнуць да гэтае справы каапэрацыйную, прафэсыйную і інш. грамадзкія арганізацыі, каб супольнымі сіламі дабіць цемру, перамагчы страшнага ворага—няпісьменнасьць.

За апошнія часы магчыма назіраць усё большую і большую ўвагу з боку грамадзкасьці да справы ліквідацыі няпісьменнасьці. Магілеўская акруговая канфэрэнцыя т-ва „ПН" абвясьціла сацыялістычнае спаборніцтва на лепшую падрыхтоўку да пачатку навучальнага году ў лікпунктах, большы абхоп няпісьменных лікпунктамі, лепшае выкарыстаньне грамадзкасьці. Гомель паставіў сваёй мэтай ліквідаваць няпісьменнасьць у прамысловых раёнах сваёй акругі на працягу аднаго году, і праробленая праца да сёнешняга дню яскрава сьведчыць, што свае мэты Гомель дасягне. Вопыт Гомелю неабходна распаўсюдзіць на ўсю Беларусь. Вопыт Гомелю паказвае, што працу па шырокім разгортваньні ліквідацыі няпісьменнасьці магчыма разгарнуць пры шырокім удзеле камсамольскіх, прафэсыйных і каапэрацыйных арганізацый, пры дапамозе з боку гэтых арганізацый сродкамі і працоўнай сілай.

Пастановы XII зьезду КП(б)Б і IX зьезду саветаў БССР ускалі на НКА ліквідаваць няпісьменнасьць сярод 548000 асоб на працягу 5 год—задача цяжкая і адказная. Бяз удзелу шырокай грамадзкасьці, без дапамогі кожнага пісьменнага справіцца з гэтай задачай будзе немагчыма. Камсамол, які зьяўляецца застрэльшчыкам ва ўсіх правадзімых кампаніях, паказаў сваё жаданьне працаваць і ў справе ліквідацыі няпісьменнасьці аб чым яскрава сьведчыць леташні культпаход. НКА ўпэўнен, што і сёлета ён займе першае месца ў справе ліквідацыі няпісьменнасьці. Асаблівая адказнасьць у гэтай справе ўскладаецца на кадры настаўніцтва гораду і вёскі: не павінна і ня можа быць ні аднаго настаўніка, які ня прымаў-бы ўдзелу ў справе ліквідацыі няпісьменнасьці.

Нам трэба шырока разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва на лепшую падрыхтоўку да пачатку навучальнага году, на лепшае задаволеньне падручнікамі і дапаможнікамі, за своечасовую падрыхтоўку кадраў. Ад добрай падрыхтоўкі будзе залежыць посьпех самой справы.

Т-ва „ПН" павінна узяць на сябе абавязак аб'яднаньня ўсяе грамадзкасьці вакол пытаньня ліквідацыі няпісьменнасьці, выкарыстаньня грамадзкасьці на практычнай працы, павінна зьявіцца штабам паходу за грамату.

Часу да пачатку навучальнага году засталося мала; падрыхтоўку трэба распачаць зараз-жа, зрабіўшы перад працоўнымі шырокую справаздачу аб праробленай падрыхтоўчай працы да пачатку навучальнага году на лікпункце; неабходна прыцягнуць шырокія колы грамадзкасьці да практычнага ўдзелу іх у гэтай падрыхтоўцы.

С. Слонім.

За пісьменнасьць!

Пачынаючы летась культурны паход, камсамол ведаў, што ён зьяўляецца ісходным пунктам для паглыбленай сыстэматычнай барацьбы за культуру, за пісьменнасьць.

Культпаход даў свае вынікі. Справа, пачатая камсамолам і т-вам «П. Н.», узбудзіла краіну, дала прыгожыя ўзоры самаадказнай працы на фронце ліквідацыі няпісьменнасьці, мабілізавала на бой з няпісьменнасьцю тысячы камсамольцаў, настаўнікаў.

Але ў правядзеньні культпаходу мы мелі шэраг зрываў, якія трэба выправіць. Галоўным недахопам зьявілася тое, што ў некаторых мясцох ня зроблена нічога, мела месца поўная сьпячка, у некаторых мясцох гарачыя імкненьні камсамольскіх ячэек і ячэек т-ва «П. Н.» ня былі падтрыманы савецкай грамадзкасьцю; добрую рэвалюцыйную справу ў некаторых мясцох перамог чыноўніцкі бюракратызм.

Набліжаецца навучальны год, і нам неабходна падрыхтавацца для новых баёк з няпісьменнасьцю. А рашучае наступленьне на няпісьменнасьць ня можа быць ажыцьцёўлена без такога-ж рашучага наступленьня на ўсіх тых, хто стаў у часе культпаходу на бюракратызм у гэтай справе «ведамсьцвеннасьць», на тых, хто абмяжоўвае свой удзел у ліквідацыі няпісьменнасьці пасылкай цыркуляра ці адлічэньнем некаторага проценту.

Мы заклікаем усю камсамольскую арганізацыю на барацьбу з гэтымі зьявамі.

Камсамол сёлета павінен са ўсёй сілай, маючы леташні вопыт, рынуцца ў бой з няпісьменнасьцю. Неабходна памятаць, што праводзячы гэтую справу, мы прымаем актыўны ўдзел у вялікім сацыялістычным спаборніцтве працоўных нашае краіны.

Зараз-жа трэба ўзяцца за падрыхтоўку і арганізацыю справы, зрабіць усё, каб пардом, хата-чытальня, чырвоны куток, школа сталі цэнтрамі прыабшчэньня да сьвядомага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве новых дзесяткаў тысяч рабочых і сялян. Трэба памятаць, што сотні тысяч няпісьменных у Беларусі—гэта вялізарная перашкода на нашым шляху сацыялістычнага будаўніцтва

Камсамол Беларусі з неаслабнай энэргіяй будзе працягваць справу паходу за пісьменнасьць.

П. Галавач.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Вялікі посьпех калгаснага будаўніцтва.

ГОМЕЛЬ, 1-7. Цяга сялянства ў калгасы вялікая. У акрузе арганізавана 44 калгасы на 11.347 гэктараў плошчы.

Першае месца па калгаснаму будаўніцтву займае Лоеўскі раён. У Ругаеўскім сельсавеце калгасы ўтвораны на 42 процэнтах усёй зямельнай плошчы. Дняпроўская камуна за лік новых сяброў з акруговых вёсак пашырыла сваю плошчу з 250 да 600 гэктараў.

Арганізаваны буйныя калгасы ў в. Арэвічы на 1700 гэктарах і ў Веткаўскім раёне — на 1200 гэктарах. У Брагінскім раёне пасёлак „Краснапольле" цалком аграмадзіў сваю зямлю і інвэнтар, арганізаваўшыся ў адзін буйны калгас. У некаторых селішчах калгаснае будаўніцтва замаруджваецца з-за землеўпарадкаваньня.

Правялі землеўпарадкаваньне.

(Калінкавіцкі р., Мазыршчына).

Адбылося землеўпарадкаваньне вёскі Дудзіч. Усю зямлю з дабаўкай лесфонду разьбілі на пасёлкі. Бяднейшая і серадняцкая частка вёскі вельмі рада землеўпарадкаваньню. Кулацкія гаспадаркі шлі супроць землеўпарадкаваньня, падрывалі працу, страшылі насельніцтва. Аднаго кулака нарсуд прысудзіў да аднаго месяца прымусовых прац за тое, што ён выцягнуў слуп пастаўлены землямерам на яго наласе.

Цяпер на пасёлках заводзіцца новае гаспадараньне. Пасёлак зеляніцца, праводзіць мэліярацыю, вядзецца раскарчоўка пнёў і г. д.

Чопін.

Вапнаваньне глебы.

ВОРША, 28-VI. Увосень гэтага году па Аршанскай акрузе мяркуецца правесьці вапнаваньне глебы на плошчы 2950 га, з якіх у савгасах—730 га, у калгасах—870 і ў вёсках—1350 га, дзеля чаго будзе патрэбна вапны 8826 тон. Гэта патрэбнасьць у вапне будзе пакрыта за кошт вырабу сваіх заводаў у колькасьці 6.222 тон і астатняя шляхам завозу з Магілеўскай акругі.

Акрсельсаюз устанаўлівае пяць вапнадрабілак у Аршанскім, Дрыбінскім, Мсьціслаўскім і Чарэйскім раёнах, а Акрсельбанск у сваю чаргу забясьпечвае будаўніцтва і працу вапнадрабілак належнымі сродкамі з маючыхся крэдытаў. Акруговы зямельны аддзел распачынае працу па шырокай папулярызацыі вапнаваньня глебы сярод насельніцтва. З гэтаю мэтай у акрузе будзе заложана 150 паказальных дзялянак па вапнаваньню глебы. На мерапрыёмствы па ўстаноўцы вапнадрабілак і вапнаваньню глебы патрэбна будзе 91152 руб. сродкаў, якія павінны быць адпушчаны сельбанкам і часткова з сродкаў дзяржбюджэту.

У сучасны момант Акрза распачынае працу па вышуканьню залежаў вапны і прыгоднасьці яе да вапнаваньня глебы.

Ня гледзячы на тое, што вапнаваньне набывае вялікую значнасьць і што працу патрэбна было разгарнуць ужо даўно, да гэтага часу вапнадрабілкі яшчэ ня пушчаны ў ход, бо Белсельсаюз і НКЗБ да гэтага часу яшчэ ня прыслалі падрыхтаваных дзеля гэтага асоб. Калі і далей яшчэ будзе так цягнуцца, дык плян вапнаваньня будзе сарваны і толькі па віне Белсельсаюзу і Наркамзему.

Узмацнім кіруючую ролю беднаты ў вёсцы

(Нарада загадчыкаў вясковых аддзелаў АК КП(б)Б)

(*З дакладу тав. Манжалея*).

ГАСПАДАРЧАЯ ДАПАМОГА БЕДНАЦЕ.

Партыя і ўрад аддавалі і аддаюць шмат увагі гаспадарчай дапамозе вясковай беднаце. Вось лічбы гадавой дапамогі беднаце: фонд крэдытаваньня—2 м. 88 тыс. руб., па с.-г. каапэрацыі—299 тыс. руб., па спажывецкай—477 тыс. руб. і фонд на землеўпарадкаваньне, падатак, страхоўку і лес дасягае 3 міл. руб. Апрача гэтага, павялічан фонд па сыстэме Белсельбанку да 21 міл. р., з якога 50 проц. атрымала бедната.

Усе гэтыя мерапрыёмствы па гаспадарчай дапамозе беднаце спрыялі эканамічнаму росту бядняцкіх гаспадарак, шпарчэйшаму ходу калектывізацыі бядняцкіх гаспадарак, узмацненьню блёку беднаты з серадняком, вызваленьню беднаты ад эканамічнай залежнасьці ад кулака. У далейшым мы павінны павялічваць гаспадарчую дапамогу беднаце па ўсіх галінах і ўсямерна дапамагаць узьняцьцю бядняцкіх гаспадарак.

ДРЭННА СКАРЫСТОЎВАЮЦЦА СРОДКІ НА КААПЭРАВАНЬНЕ БЕДНАТЫ.

У працягу мінулага году зьвярталася вялікая ўвага на большы ахоп беднаты ўсімі відамі каапэрацыі, у якой утвараліся спэцыяльныя фонды для каапэраваньня беднаты. Гэтыя фонды дрэнна скарыстоўваліся. Лічбы паказваюць, што па малочнай каапэрацыі (на 1-е красавіка г. г.) не скарыстана 48785 руб., ці 91,7 проц. усяго фонду; у Гомельскай акрузе фонд не скарыстан на 97 проц., у Бабруйскай і Менскай—на 95 проц. Па спажывецкай каапэрацыі не скарыстана 48541 руб., і па сыстэме с.-г. каапэрацыі фонд беднаты ня выкарыстан у суме 59421 руб.

Асабліва дрэнна абстаіць справа **ў Магілёўскай акрузе, дзе фонд крэдытаваньня беднаты ня выкарыстан (да 1-га красавіка г. г.) у суме 448 тыс. руб.**

Гэтыя лічбы гавораць аб тым, што партыйным і каапэрацыйным арганізацыям трэба больш чула адносіцца да скарыстаньня ўсіх магчымасьцяй да большага ахопу беднаты каапэраваньнем.

ЗА КЛЯСАВУЮ ЛІНІЮ Ў КРЭДЫТАВАНЬНІ.

Па лініі с.-г. крэдыту ў першую чаргу мы павінны імкнуцца да забесьпячэньня беднаты ўсімі магчымымі крэдытамі для больш пасьпяховага ўзьняцьця яе гаспадаркі. У некаторых акругах мы маем скрыўленьне клясавай лініі ў с.-г. крэдытаваньні. Так, напрыклад, **па Магілёўскай акрузе кулакі і заможнікі атрымалі 7,1 проц. усіх крэдытаў;** пры гэтым больш запазычанасьці ёсьць таксама за гэтымі групамі (кулакамі і заможнікамі). Асабліва многа крэдытаў выдана кулацка-заможным гаспадаркам у **Бялыніцкім** раёне. Гэтыя факты штурхаюць нас на больш рашучую клясавую лінію ў справе крэдытаваньня, каб у першую чаргу крэдытамі была забясьпечана бедната.

УЗМАЦНІМ КІРУЮЧУЮ РОЛЮ БЕДНАТЫ.

Бедната—апора партыі ў вёсцы. У часе апошніх перавыбарчых кампаній яна паказала яшчэ большую згуртаванасьць вакол камуністычнай партыі; нам **трэба ўсімі мерамі імкнуцца за ўзмацненьне кіруючай ролі беднаты ў працы на вёсцы,** зрабіць групы беднаты больш моцнымі, прыцягнуць да ўдзелу ў іх батрацтва.

Групы беднаты да гэтага часу ў некаторых раёнах працуюць дрэнна; нам трэба наладзіць іх працу, унесьці ў яе яснасьць і канкрэтнасьць; неабходна праводзіць адчыненыя сходы беднаты і наогул трэба паставіць справу так, каб праца сярод груп беднаты была **сталай,** каб групы беднаты ва ўсіх органах цалкам і поўнасьцю адбівалі ўсе рашэньні і пастановы партыі. Пры правядзеньні працы з беднатой **ня трэба забываць і серадняка, а наадварот,—замацоўваць саюз яго з беднатой.** Напрыклад, у Глускім раёне ў спаборніцтва выступае (з другім раёнам) адна бедната. А дзе серадняк? Чаму з ім разам ня ісьці ў сац. спаборніцтва

БОЛЬШ УВАГІ БАТРАЦТВУ.

Прадстаўнік ЦК УсеКП(б) т. Мешчаракоў, які выступіў у спрэчках, усю сваю прамову прысьвяціў працы сярод батрацтва. Тав. Мешчаракоў адзначыў, што ў БССР, параўнаўча з іншымі рэспублікамі, лік батракоў у выбарных органах значна павялічыўся. Але праца ў гэтым напрамку праводзіцца слаба. У нас зусім мала батракоў у выбарчых органах с.-г. каапэрацыі, а яшчэ менш у камітэтах сялянскай узаемадапамогі. У некаторых мясцовасьцях Саюзу больш аддаюць увагі батракам. Напрыклад, у Ленінградзкай вобласьці былі праведзены 5-дзённыя курсы ўсіх батракоў, якія працуюць у выбарчых органах.

Больш увагі батраку, якога некаторыя «людзі» прывыклі лічыць „последним человеком в деревне". Мы яго павінны зрабіць першым.

* *

ЗАЎВАГА: У нумары 147 нашай газэты ў дакладзе тав. Міцькова на нарадзе загадчыкаў вясковых аддзелаў АК КП(б)Б памылкова надрукавана замест 300.000, 3000 перасяленцаў. А адносна скарыстаньня коняй, пасьля слоў „прыводзяць(?) прыклад"—трэба чытаць так: у БССР ёсьць звыш 800.000 коняй. Калі лічыць нагрузку на аднаго каня 5 гэкт. замест 10-12 гэкт. (як гэта ёсьць у некаторых гаспадарках), дык нам патрабуецца толькі каля 500.000 коняй. Такім чынам, пры недагрузцы мы маем лішку коняй, у той час, як у нас ёсьць каля 100.000 бясконных гаспадарак. Значыць, у некаторых гаспадарках ня конь працуе на гаспадара а гаспадар на каня.

Трэба зрабіць пералом у працы беднаты і батрацтва.

(*Гутарка з намесьнікам загадчыка вясковага аддзелу ЦК УсеКП(б) тав. В. Н. Мешчараковым*).

Да скліканай у Менску нарады загадчыкаў вясковых аддзелаў АК КП(б)Б у нас была асаблівая зацікаўленасьць па двух пытаньнях.

Першае. Нам цікава выявіць настроі мясцовых працаўнікоў па балючым зараз пытаньні—гэта адносна рэарганізацыі камітэтаў сялянскай узаемадапамогі. Зусім слабая работа гэтых камітэтаў, перад якімі высоўваюцца ўсё больш складаныя задачы па арганізацыі беднаты, выклікала ўвагу ня толькі ў БССР, але і ў іншых рэспубліках Саюзу. Напрыклад, Украіна зьвярнула галоўную ўвагу не на арганізацыйныя пытаньні, а на склад сваіх камітэтаў незаможных сялян. Пасьля праведзенай чысткі гэтых арганізацый Украіна дабілася заметнага палепшаньня КНС.

Наўрад ці трэба і іншым рэспублікам шукаць спосабаў палепшаньня працы па лініі чыста арганізацыйных праблем; наўрад ці мэтазгодна траціць час на дыскусію—ці трэба выдзеліць КСУ з-пад кіраўніцтва НКСЗ.

Сутнасьць ня ў гэтым. Задача ўзмацненьня працы КСУ павінна ісьці цалкам і поўнасьцю па лініі падбору працаўнікоў КСУ таму, што добры, энэргічны працаўнік заўсёды ўзьнімае аўтарытэт КСУ на належную вышыню.

Другое пытаньне, якое нас цікавіць на данай нарадзе, гэта—праца з батрацтвам у групах беднаты. Калі праца з беднатой за апошні час заметна палепшылася і прадаўжае разгортвацца, дык удзел батрацтва і яго пралетарскі ўплыў на працу груп застаецца зусім нездавальняючым.

Трэба лічыць, што ў выніку данай нарады акруговыя і раённыя партарганізацыі стануць на шлях шырокага разгортваньня працы і зробяць рашучы пералом у працы сярод беднаты і батрацтва.

З.

У атаку на няпісьменнасьць.

Справа з ліквідацыяй няпісьменнасьці да гэтага часу заставалася ня зусім у здавальняючым становішчы; тэмп гэтае працы надзвычайна адстае ад запатрабаваньняў сацыялістычнага будаўніцтва.

Праведзены камсамолам у мінулым годзе культпаход і месячнік за грамату даў значны зрух у справе ліквідацыі няпісьменнасьці. Гэтыя кампаніі зрабілі рашучы пералом у справе ліквідацыі няпісьменнасьці па некаторых акругах Беларусі (Віцебск, Гомель, Ворша, Магілеў), а па апошніх акругах і частцы раёнаў пералічаных акруг мы маем застой у працы, справа ліквідацыі няпісьменнасьці засталася на задворках у савецкіх установах і грамадзкасьці; тэмп гэтае працы быў там чарапашы.

Мірыцца ў далейшым з такім тэмпам нельга. Аб гэтым сказала ЦК УсеКП(б) сваёй пастановай ад 24 мая г. г. па пытаньню ліквідацыі няпісьменнасьці.

Пленум ЦК Т-ва „Прэч Няпісьменнасьць", які адбыўся 22-VI і 23-VI г. г. адзначыў, што належнай увагі да пытаньня ліквідацыі няпісьменнасьці з боку прафэсыйных і каапэрацыйных арганізацый няма. Пленум ставіў сваёй задачай падагуліць праробленую працу па ліквідацыі няпісьменнасьці за мінулы навучальны год, высьветліць напярэднія вынікі праведзенай падрыхтоўкі да наступнага навучальнага году як органамі НК Асьветы, Т-вам „Прэч Няпісьменнасьць", так каапэрацыйнымі і прафэсыйнымі арганізацыямі.

Гэта была першая спроба супольнага абгаварэньня далейшай нашай працы з зацікаўленымі арганізацыямі. Але-ж, на вялікі жаль, каапэрацыйныя арганізацыі ня прыслалі сваіх прадстаўнікоў; ЦСПСБ хоць і прыслаў свайго прадстаўніка для інфармацыі аб праробленай падрыхтоўцы да пачатку навучальнага году ў лікпунктах, але ён заявіў пленуму, што яны думаюць толькі рыхтавацца, а да гэтага часу падрыхтоўка не праведзена, нават няма пляну. Усё гэта сьведчыць аб нядбайных адносінах нашых прафэсыйных і каапэрацыйных арганізацый да ліквідацыі няпісьменнасьці.

Наша агульная задача—як мага хутчэй ліквідаваць няпісьменнасьць, аб'яднанымі сіламі ісьці супроць цемры, далучыць да актыўнага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве нашай краіны тыя пласты насельніцтва, якія да гэтага часу з прычыны сваёй няпісьменнасьці не змаглі гэтага зрабіць.

Пленум выказаўся за ажыцьцяўленьне пляну ліквідацыі няпісьменнасьці, які пры яго зьдзейсьненьні дазволіць да 1-га мая 1930 г. зьліквідаваць няпісьменнасьць поўнасьцю сярод індустрыяльнага пралетарыяту, сярод актыву вёскі (батракоў, дэлегатаў, дапрызыўнікаў і пераменьнікаў).

Для вырашэньня гэтых задач патрабуецца вялікая колькасьць арганізатараў, ліквідатараў, сродкаў і памяшканьні. Вопыт Гомелю, які на сёньнешні дзень мае вучот тых, хто будзе працаваць ліквідатарамі, арганізатарамі няпісьменных, сярод якіх прыдзецца праводзіць працу, намечаны памяшканьні, мабілізавана ўся грамадзкасьць,—сьведчыць аб тым, што пры жаданьні гэтую працу змогуць праводзіць і іншыя акругі Беларусі і ў першую чаргу такія, як Менск, Магілеў і Віцебск.

Для ажыцьцяўленьня пляну ліквідацыі няпісьменнасьці ў гарадох у 1929-30 г. трэба мабілізаваць да 4000 культармейцаў з асяродку савецкай грамадзкасьці.

Гэта баявая задача павінна быць выканана камсамолам, т-вам „Прэч Няпісьменнасьць" і прафэсыйнымі саюзамі ў бліжэйшыя два месяцы, каб у верасьні з поўнай гатоўнасьцю выступіць супроць няпісьменнасьці. Трэба рыхтавацца да пачатку навучальнага году і Белдзяржвыдавецтву, каб даць лемантар у належнай колькасьці, каб даць кніжку для малапісьменнага чытача.

Пленум падагуліў вынікі падрыхтоўкі да пачатку мінулага навучальнага году і адзначыў, што ў гэтай працы былі хібы, у некаторых мясцох гэтаму пытаньню адводзілі недастаткова ўвагі, хоць праведзеная агітацыйная кампанія дала значныя вынікі, тэмп працы па БССР значна павялічыўся, ахапленьне лікпунктамі няпісьменных сёлета было добрае.

Роля Т-ва „Прэч Няпісьменнасьць", як грамадзкай арганізацыі, яднаючы ўсю грамадзкасьць у пытаньні ліквідацыі няпісьменнасьці,—прыняць актыўны ўдзел у справе падрыхтоўкі да пачатку навучальнага году.

Падрыхтоўка ў асноўным павінна зьвесьціся да наступнага:

Падрыхтоўка кадраў. Улетку трэба па ўсіх раёнах, гарадох правесьці курсы, сэмінары, канфэрэнцыі дзеля падрыхтоўкі ліквідатараў і арганізатараў па барацьбе з няпісьменнасьцю, каб ня было таго зьявішча, якое мы мелі ў мінулым годзе, што вылучаныя камсамолам таварышы не змаглі праводзіць ліквідацыю няпісьменнасьці з прычыны сваей непадрыхтаванасьці з боку мэтадычнага і арганізацыйнага.

Вялікую ўвагу трэба зьвярнуць на падбор слухачоў курсаў; на курсы трэба ўцягваць у першую чаргу камсамольцаў, актывістаў Т-ва «Прэч Няпісьменнасьць", жанчын, батракоў. На падбор кандыдатур на курсы ячэйкі павінны зьвярнуць максымальную ўвагу; трэба каб на курсах былі тыя таварышы, якія будуць практычна працаваць у лікпунктах, а ня тыя, якія жадаюць пабыць некалькі дзён у акруговым альбо раённым цэнтры, каб потым ісьці на іншую працу.

Апрача падрыхтоўкі ліквідатараў для лікпунктаў, неабходна зьвярнуць максымальную ўвагу на падрыхтоўку вучняў сямігадовых школ, студэнцтва, якія змогуць індывідуальным мэтадам праводзіць досыць значную працу па ліквідацыі няпісьменнасьці. Вопыт выкарыстаньня вучняў сямігодак у справе ліквідацыі няпісьменнасьці сёлета па Віцебшчыне цалкам сябе апраўдаў, і яго трэба пашырыць на ўсю Беларусь.

Сродкі. Значнай перашкодай за мінулыя гады і за 1928-29 навучальны год была адсутнасьць сродкаў на справу ліквідацыі няпісьменнасьці. Але-ж трэба застанавіцца і на тых хібах, якія мелі месца ў скарыстаньні сродкаў, асыгнаваных на ліквідацыю няпісьменнасьці. Былі такія выпадкі, што сродкі траціліся на адчыненьне школ сацвыху (Сухары—Магілеўшчына, Старобін, у Бабруйску); былі выпадкі, што сродкі заставаліся не скарыстанымі (Магілеўская акруга). Грамадзкія арганізацыі адпушчалі сродкі на ліквідацыю няпісьменнасьці і не заўсёды ў дастатковай колькасьці, з прычыны чаго грамадзкасьць не выкарыстоўвалася поўнасьцю, не хапала сродкаў, каб купіць лемантар, сшытак, заплаціць за прыбіраньне памяшканьня. Такія зьявішчы мы мелі ў Віцебску; маюць месца і адваротныя зьявішчы: Т-ва „Прэч Няпісьменнасьць", замест таго, каб пашырыць сетку лікпунктаў і груп, маючы належную базу для гэтага, перадавала частку сваіх сродкаў органам НК Асьветы (Магілеў, Амсьціслаўль).

Такія зьявішчы вядома, былі вельмі шкоднымі ў працы Т-ва „Прэч Няпісьменнасьць".

У падрыхтоўцы да пачатку навучальнага году трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу на здабываньне сродкаў ад розных каапэрацыйных і прафэсыйных арганізацый, дамагаючыся адлічэньня пэўнага проценту культфондаў на справу ліквідацыі няпісьменнасьці, унясеньня большых асыгнаваньняў на справу ліквідацыі няпісьменнасьці па мясцоваму каштарысу, прыняць актыўны ўдзел у абароне бюджэтных асыгнаваньняў у камісіях.

Разам з гэтым трэба прымаць захады да эдшуканьня сродкаў праз зборы сярод насельніцтва па падпісных лістох, пастаноўкі кіно-сэансаў, спэктакляў, правядзеньне тыднёвіка на прадпрыёмствах на карысьць ліквідацыі няпісьменнасьці.

Усе сродкі, сабраныя на ліквідацыю няпісьменнасьці, трэба канцэнтраваць у т-ве „Прэч Няпісьменнасьць".

Сетка лікпунктаў. Разгортваньне сеткі лікпунктаў у мінулы годзе мела значныя хібы. Там, дзе было магчыма праводзіць ліквідацыю няпісьменнасьці грамадзкімі сіламі, адчынялі штатны лікпункт (Лёзьненскі раён—Лёзна) альбо адчыняўся апорны лікпункт там, дзе ёсьць 2-хкамплектная школа (Капыскі раён, Сьмятанка). Такія зьявішчы магчыма назіраць у многіх раёнах; гэта здараецца дзякуючы таму, што раённы інспэктар зусім ня цікавіцца справай ліквідацыі няпісьменнасьці, фармальна падыходзіць да разгортваньня сеткі лікпунктаў, зусім ня цікавіцца выкарыстаньнем грамадзкасьці. А калі падыдзем да працы грамадзкіх лікпунктаў, да працы якіх інспэктар асьветы і не жадаў мець ніякіх дачыненьняў, дык былі такія выпадкі, што ў аднэй вёсцы адчынялася два лікпункты за сродкі дзяржавы і за сродкі грамадзкіх арганізацый і абодва лікпункты прымушаны былі працаваць бяз пэўнай нагрузкі.

Перад органамі НК Асьветы і т-вам «Прэч Няпісьменнасьць» зараз паўстае задача—супольна распачаць намечаньне сеткі лікпунктаў, груп і індывідуальнага навучаньня. Пры пабудове сеткі трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу на калгасы, савгасы і прадпрыёмствы; наша задача ў наступаючы навучальны год правесьці 100 проц. ліквідацыю няпісьменнасьці.

Надзвычайна важным момантам у ліквідацыі няпісьменнасьці зьяўляецца тэрытарыяльная адлегласьць лікпунктаў ад вёскі, дзе знаходзяцца няпісьменныя. Наблізіць лікпункт да няпісьменнага—наша задача.

Разам з намечаньнем тэрытарыяльнай сеткі лікпунктаў трэба намячаць і памяшканьні, дзе будзе працаваць лікпункт ці група.

Гэта галоўныя моманты падрыхтоўкі да пачатку навучальнага году.

Вядома, што ня ўсе раёны, сельсаветы і ячэйкі «Прэч Няпісьменнасьць» будуць аднолькава рыхтавацца да пачатку навуч. году; наша задача праз скліканьне раённых нарад актыву т-ва „Прэч Няпісьменнасьць", палітасьветпрацаўнікоў, дзе пры абгаварэньні самой падрыхтоўкі высьвятляць хібы, даваць калектыўныя паказаньні, як іх зьнішчыць, пераносіць вопыт добрай падрыхтоўкі асобных сельсаветаў, школ, ячэек на другія сельсаветы, школы, ячэйкі.

Шырокае асьвятленьне праз друк падрыхтоўкі як адмоўных бакоў, так і станоўчых.

Летняя падрыхтоўка павінна:

Захаваць клясавы прынцып у падрыхтоўцы і далейшай працы лікпунктаў, абслугоўваючы ў першую чаргу індустрыяльны пралетарыят, калгасьнікаў, савгасьнікаў, батракоў, жанчын дэлегатак, дапрызыўнікаў.

Утварыць адзінства ў кіраўніцтве ліквідацыяй няпісьменнасьці з арганізацыйнага боку, зрабіўшы т-ва „Прэч Няпісьменнасьць" штабам паходу за грамату.

Павялічыць практычны ўдзел у працы па ліквідацыі няпісьменнасьці грамадзкіх арганізацый і ў першую чаргу т-ва „Прэч Няпісьменнасьць".

Увязаць усю падрыхтоўчую працу, якую праводзяць органы НК Асьветы і грамадзкія арганізацыі.

За мабілізацыю ўсіх сіл на справу ліквідацыі няпісьменнасьці і за практычную падрыхтоўку да новага навучальнага году трэба ўзяцца зараз-жа, каб да восені былі кадры, сродкі, падручнікі, дапаможнікі і наладжаная сыстэма працы.

Ульянін.

Савецкі апарат—пад кантроль мас.

Аршанскі акрсуд—на абароне злачынцаў.

З даўных часоў насельніцтва гораду Дуброўна, штоночы, калі кладзецца спаць, чакае пажару і сапраўды вельмі часта пажары бываюць.

Лепшым спосабам помсты за ўсе крыўды служыць у Дуброўне падпал. Ня гледзячы на ўсе стараньні, насельніцтву рэдка-рэдка даводзіцца раскрыць падпал. У апошні-ж год, дзякуючы энэргічнай працы органаў допыту і сьледзтва, было раскрыта некалькі выпадкаў падпалаў, злачынцы ўзяты пад варту і аддаюць пад суд.

Напрыклад: вясной у мінулым годзе, былі аддадзены пад суд вядомыя падпальшчыкі гор. Дуброўны Калько Ягор і Сівякоў Міхась, вінаватасьць якіх была даказана, але Аршанскім акруговым судом справа па невядомых прычынах спынена.

За тры вярсты ад Дуброўны ёсьць вёска Сьвіракі. У студзені месяцы г. г. у Сьвіраках падпалены быў хлеў гр. Каралені. Гр. Стральцова Марфа бачыла, як вядомы падпальшчык і злодзей-рэцыдывіст, Чумакоў Антон Якубаў, рабіў падпал. Чумакоў быў арыштаваны і аддадзены пад суд, але калі справа дакацілася да акруговага суду, яго вызвалілі.

Вярнуўшыся дамоў, Чумакоў парашыў памсьціць грамадзянам усёе вёскі, якія галасавалі на сходзе за яго высяленьне з Беларусі. Уночы з 9 на 10 чэрвеня загарэлася, падпаленая з двух бакоў вёска Сьвіракі. Але, дзякуючы толькі прыбыўшай з Дуброўны пажарнай дружыне, згарэла толькі 4 двары. Чумакоў у час пажару, бачучы, што пажар будзе ліквідаваны двойчы падпальваў свой стары двор, каб спаліць абавязкова ўсю вёску. Але ўсе гэтыя падпалы былі сваечасова затушаны. Зараз Чумакоў зноў арыштаваны, але не бядуе і спадзяецца, што акрсуд зноў яго вызваліць.

Гр. г. Дуброўны, вядомы п'яніца і антысэміт, Кавалёў Мірон, які служыў раней у гарсавеце і растраціў больш чым 100 р. грошай РВК, застрахаваў свае старыя пабудовы і наўмысьля падпаліў, прычым сьведкі чулі, як ён умаўляўся аб падпале. Каралёў быў арыштаваны і справа накіравана ў акрсуд. Па атрыманьні справы акрсудом, апошні быў з-пад варты вызвалены, за гэты час ён змог падабраць сьведак і ў выніку быў апраўданы. Між іншым, гэты Каралёў абвінавачваецца ў злачынным нападзе на групу яўрэяў, зьвязаным з антысэміцкімі выступленьнямі і знаходзіцца пад судом, але выпушчаны на волю.

Такі самы ёсьць і другі п'яніца Новікаў Аўр'ян, які таксама падпаліў свае будынкі, з мэтаю атрыманьня страхоўкі і апраўданы акрсудом аднначасова з Каралёвым. Гэты сьпіс апраўданых падпальшчыкаў яшчэ ня скончаны. Акрамя іх былі апраўданы: Кандраценка Іван, Котаў Пятро, Данчаяў Ефім і інш.

Асабліва трэба адзначыць падпал будынкаў старшыні Кленаўскага сельсавету Шумінскага, Гаеўскім Паўлам, на глебе помсты за адмову ў зьняцьці с-г падатку і выдачы лесу. Ня гледзячы на шэраг доказаў, з поўнай дакладнасьцю, якія сьведчаць вінаватасьць у гэтым падпале Гаеўскага Паўла, Аршанскі акруговы суд у мінулым годзе гэту справу спыніў і толькі па пратэсту пракуратуры рэспублікі справа гэта была вярховым судом адменена і ў выніку другога сьледзтва Гаеўскі быў арыштаваны і аддадзены пад суд.

Пасьля гэтае сэрыі „прысудаў", пажары, якія за гэты час паменшыліся, па звароце падпальшчыкаў зноў прынялі стыхійны характэр. Зноў, як і раней, штоночы будзіць трывога сонных жыхароў Дуброўны і зноў, як і раней, гарыць са ўсіх бакоў горад. Насельніцтва Дуброўны чакае, каб судовыя органы аднесьліся з большай увагай да спраў аб пажарах.

За што зьнялі з працы спэцыяліста Дзямідовіча.

Зусім блізка ад Менску знаходзіцца саўгас Вялікая Сьленя. З год таму назад гэты саўгас належыў Менсельпраму, зараз-жа гаспадарка перададзена Н. Д. Інстытуту Сельскай і Лясной Гаспадаркі імя Леніна, пры якой знаходзіцца Цэнтральная Бульбяная Станцыя Інстытуту.

З надворнага боку саўгас, як саўгас: ёсьць кіраўнік, ёсьць рабочыя, нешта сеюць, жнуць, кожны месяц атрымоўваюць пэнсію...

Ускрыем крыху гісторыі, прынамсі за год да гэтага, калі саўгас належыў Менсельпраму. Кіраўніком гэтае гаспадаркі быў нехта Ліндэ. Якія былі ў яго асаблівыя гаспадарчыя здольнасьці—мы ня ведаем, як і наогул ня ведаем мінулае гэтага чалавека. Але прадэманструем хоць з большага яго „дзейнасьць", як гаспадара савецкай гаспадаркі. Пачнем з „дробязяй".

Калі выбіралі бульбу на палёх саўгасу, за выбіральніцамі ніхто не сачыў. Бывалі выпадкі, калі бульбу выбяруць, а пасьля пусьцяць адразу бароны, пасьля якіх бульбу зьверху пазьбіраюць выбіральніцы. Праўда, выбіралі і звычайным спосабам, г. зн., каб ня несьці кошык з бульбай у фуры, яе проста закапывалі тут-жа ў зямлю, ці проста пакідалі яе ў зямлі. Трэці спосаб. Па выбранай бульбе пускалі табун кароў МЦРК, якія знаходзіліся на пашы ў гэтым саўгасе. Нават і тая бульба, якая выбіралася такім барбарскім спосабам, згнівала ў капцох: па полі пускалі ізноў-такі кароў, якія грузілі капцы, асабліва ўвосень, ад чаго бульба мерзла, гніла.

Але ня толькі ў гэтым выказваліся здольнасьці кіраўніка Ліндэ, які зараз наводзіць парадкі ў саўгасе Лошыца. Напрыклад, летась увосень, у самую гразь, у дажджы пусьцілі на рунь да 100 кароў, якія ўшчэнт згрузілі жыта. Ліндэ не пасароміўся спаліць на дровы бярвеньні, якія прызначаліся на дом. Ліндэ парасьцягваў і параздаваў цэлы склад дэьвярэй, якія часткова пайшлі на кладкі цераз канавы, часткова былі прададзены ў Менску на базары і г. д. і г. д.

Мы ня можам пералічыць тут усіх учынкаў, якія зрабіў гр. Ліндэ, фактычна справа тут не ў самой асобе гр. Ліндэ, але ў тэй кампаніі, якая згрупавалася вакол гэтай калёрытнай фігуры шкодніка.

Бліжэйшым памочнікам гр. Ліндэ зьявіўся дырэктар Бульбяной Станцыі—Астроўскі, якому была даручана інстытутам вялікая задача—вывучэньне і выведзеньне новых гатункаў бульбы. Мы ня будзем спрачацца аб тым, наколькі гр. Астроўскі зьяўляецца спэцыялістам, кажуць, што ён ведае добра сваю справу. Але навошта было спэцыялісту Астроўскаму сумысьля садзіць хворыя сарты бульбы, дзеля якой мэты блыталіся пры пасадцы гэтыя сарты, навошта было сапсаваць рэкагнасцыровачны вучот жыта, бо ўсе гэтыя вопыты каштавалі шмат грошай, а навуковых вынікаў—ніякіх.

Мы ізноў паўтараем, што не бярэмся судзіць, наколькі Астроўскі спраўляўся з сваімі задачамі (Н.-Д. Інстытут чамусьці да гэтага часу аб гэтымі нічога не гаворыць), але ўсе гэтыя факты сьведчаць аб нейкім упартым шкодніцтве. Калі-ж намесьнік дырэктара станцыі, аграном Дзямідовіч, паведамляў аб гэтым дырэкцыю інстытуту, дык усе яго заявы клаліся пад сукно. Нарэшце, Дзямідовіч паведамляе, што Астроўскі памарозіў бульбу, над якой праводзіліся вопыты і якая расьцэньваецца амаль на вагу золата. Калі-ж справа стала відавочнай 23 сакавіка г. г. Астроўскі заднім чыслом складае падложны акт, што капец адчынілі і бульбу накіравалі на крахмальню.

Ня ведама які вецер падзьмуў на дырэкцыю, але ў пратаколе дырэкцыі № 19 ад 20-III-1929 г. мы знаходзім наступнае:—аб справе па мёрзлай бульбе:

„...Даручыць асьпіранту бульбяной станцыи тав. Дановічу высьветліць колькасьць сапсутай бульбы. Справу накіраваць пракурору для адпаведных мерапрыёмстваў. Затрымаць канчатковы разьлік пэнсіі з спэцыялістам Астроўскім да вырашэньня справы пракуратурай".

Здавалася-б, што дырэкцыя павінна была толькі падзякаваць т. Дзямідовіча, які хацеў выкрыць шкодніцтва на станцыі і дапамагчы разабрацца ў гэтай блытаніне. Але дырэкцыя інакш глядзела на заявы тав. Дзямідовіча. Дзямідовіч—склочнік. Дзямідовіч распаўсюджвае плёткі. І вось у адзін дзень Дзямідовіча зьвальняюць з пасады. Гэты гістарычны акт занатаваны ў пратаколе № 18, ад 22-II—29 г.: „Спэцыяліста А. П. Дзямідовіча за няпрыгоднасьць, як спэцыяліста і гаспадарніка, і за склоку зьняць з працы ў НДІ". Крыху пазьней, у пратаколе за № 19, ад 7-III—29 г. звальненьне тав. Дзямідовіча кваліфікуецца няпрыгоднасьцю да работы.

Але з такімі вывадамі дырэкцыі зусім ня згадзілася парытэтная камісія пры Цэнтральным Бюро сэкцыі навуковых працаўнікоў, якая занялася разглядам гэтае справы.

Парытэтная камісія пастанавіла наступнае: парытэтная камісія прызнае, што т. Дзямідовіч цалкам адпавядае тым ымаганьням, якія ставяцца навук. спэцыялістам гэтай катэгорыі. Пры высьвятленьні абвінавачваньня ў неадпаведнасьці дырэкцыя парушыла палажэньне аб навуковых працаўніках СНК. Выходзячы з гэтага, парытэтная камісія лічыць, што на падставе палажэньня аб навуковых працаўніках § 15 п. „б" з увагай да яго, тав. Дзямідовіча не маглі звольніць з працы на станцыі, як спэцыяліста"...

І вось, ня гледзячы на пастанову парытэтнай камісі, ужо 4 месяц, як Дзямідовіч ходзіць бяз працы. Яго справа дзесьці разглядаецца, вывучаецца, вядзецца перапіска, але пакуль што яна ня рухаецца з месца. Пара спыніць гэты зьдзек над чалавекам толькі за тое, што ён адважыўся назваць рэчы іх імёнамі. Беларускі Дасьледчы Інстытут гэта ня Інстытут шляхэтных паненак. З такой установы жалезнай мятлой трэба вымесьці ўсялякіх шкоднікаў і іх абаронцаў.

Тав. Дзямідовіча трэба аднавіць на працы.

І.

Абразок валакіты ў Калінкавіцкім раёне.

(Мазыршчына).

У 1921 годзе гр. в. Гарочыцы Зіновіч Андрэй пайшоў прымаком да гр-кі в. Тараканы, Дручковай Домны.

Пражыўшы паўтара гады, Андрэй пайшоў у Чырвоную армію і калі вярнуўся з арміі, то да Дручковай Д. болей не пайшоў, а папрасіў свайго бацьку Зіновіча Івана выдзеліць яму яго частку маемасьці. Зіновіч Іван згадзіўся выдзеліць адну пятую частку маемасьці добраволна. Падзел адбыўся ў жніўні месяцы 1925 году і акт падзелу зарэгістравалі ў с-с.

У 1926 годзе Домна Дручкова падала ў суд на Андрэя Зіновіча і суд прысудзіў з Андрэя Дручкова па 2 руб. у месяц ня ўтрыманьне дзіцяці. Рашэньне было абскарджана і хадзіла па розных інстанцыях да 1929 г.

У 1929 годзе, судвыканаўца Сапаненка зрабіў опісь маемасьці Зіновіча Андрэя Івана. З гэтага часу і пачынаецца валакітушка.

Зіновіч Іван дасылае заяву з копіяй разьдзельнага акту Калінкавіцкай РЗК для зацьверджаньня разьдзелу. Два месяцы няма адказу і Зіновіч ідзе за 17 вёрст у РЗК.

— У с-с. адаслалі вашу заяву,—кажа загадчык Райза тав. Карнеевец.—схадзеце туды. Пайшоў Зіновіч за 23 вер. у с-с. Няма вашай заявы ў нас,—кажуць у Зеляноцкім с-савеце. Паплёўся Зіновіч зноў у Райза.—Можа ты не падаваў заявы, але здзецца была,—кажа зноў Карнеевец.

Заявы не знайшлі раюць Зіновічу схадзіць у с-с і прынесьці выпіску з рэгістрацыйнай кнігі с-с аб разьдзеле.

— Ня буду шукаць, бо кнігі ў архіве,—кажа справавод Зеляноцкага с-с Логвінаў і сапраўды не захацеў. Зіновіч пайшоў да пракурора, апошні патрабаваў заяву ад РЗК, а адтуль адказалі, што заявы няма.

Пракурор параіў напісаць заяву. Па заяве пракурор запатрабаваў ад судвыканаўцы опісь маемасьці, але опісь была ўжо накіравана ў Дамановіцкі нарсуд. Зіновіч паплёўся ў Дамановічы.

— Няма ў нас опісі, яна ў Зеляноцкім с-с. Калі Зіновіч дабраўся ў с-с, то тут, праўда, знайшоў сваю опісь. Напісаў заяву ў нарсуд 2-га вуч., як яму пісьмова раіў зрабіць пракурор, прылажыў арыгінал разьдзельнага акту і панес заяву ў суд.

— Ня прыму тваёй заявы,—кажа нарсудзьдзя 2-га вучастку, бо ты хочаш пазбавіцца ад аліментаў.—Памілуйце тав. судзьдзя, мне 60 гадоў у мяне няма за вошта плаціць аліментаў, я хачу, каб зьнялі з опісі апісаную маю маемасьць за аліменты сына,—просіць Зіновіч Іван. —Не, не прысуджу і заявы ня прыму, бо падзел ты зрабіў у 1925 годзе для таго, каб не плаціць аліментаў,—кажа судзьдзя. Колькі ні даказываў Зіновіч, колькі ні даказвалі засядацелі быўшыя ў канцылярыі, судзьдзя заявы ня прыняў і Зіновіч Іван паплёўся да дому.

Ці-ж гэта ня прыкладны абразок валакіты.

Вас. Дубовы.

Ці ня знойдзецца вінаваты?

(Магілеўшчына).

Бюджэтнымі асыгнаваньнямі для Чачэвіцкага раёну прадугледжвалася пабудова фэльчарскага пункту на 10000 рублёў у 1926-27 годзе. Грошы райвыканком не скарыстаў за адсутнасьцю пляну пабудовы. Грошы Інспэктарыят Акрздраўаддзелу разьмеркаваў па другім раёнам, а на 1927-28 г. ізноў уносіцца ў каштарыс 10000 руб. Грошы скарыставаны таксама на іншыя патрэбы, а ў бюджэт на 1928-29 год яшчэ ўносіцца—10000 рубл. ужо на пашырэньне бальніцы ў Чачэвіцкім раёне.

Райвыканком прыступіў да скарыстаньня гэтых грошай. Загатавалі матар'ял патрэбны для пашырэньня лячэбніцы, але ня тут та было, зноў тормаз. Задумалася Інспэктару Акрздрава т. Гельфанду набудаваць бальніцу з разьлікам на 20 ложкаў для хворых па ўсіх тэхнічных правілах. Дано заданьне акруговаму інжынэру выпрацаваць плян пабудовы. Небарака сядзеў начамі, нямала папсаваў алоўкаў, фарбы, паперы і ўрэшце плян складзен. Падлік пабудовы выявіўся ў 52000 рублёў. Пры складаньні гэтага пляну інжынэр ня ведаў, што было адпушчана толькі 10000 рублёў па каштарысу, а т. Гельфанд, мусіць, забыўся, што грошы ён папярэдня скарыстаў на іншыя патрэбы.

Словам грошы скарыстоўвалі, а праца па пабудове і пашырэньню бальніцы і ў гэтым годзе не распачата і РВК стаў у тупік, што рабіць з намечаным плянам. Сялянства Чачэвіцкага раёну на працягу 3-х годаў чакаюць бальніцы. Трэба належным органам выявіць хто вінаваты ў валакіце і прыцягнуць да адказнасьці.

Падарожны.

Маленькая памылачка.

Яно, калі глядзець „суб'ектыўна", дык чыстка ня ўсякай установе карысна. У адной, дапусьцім, яна во як неабходна, а ў другой—дык ані. Нават шкодзіць можа. Галоўнае, таварышы, асьцярожнасьць трэба. Асьцярожнасьць і індывідуальны падыход. Бяз гэтага нельга.

Самакрытыка куды лягчэй праходзіла, там хоць маўчаць можна было, бо калі самакрытыкнуў ты, дык і цябе самакрытыкнуць могуць, а тут—пятля.

Спалохаўшыся страшнай здані—чысткі—колечы хто з працаўнікоў «Белгосстроя» прыпомніў расейскую прыказку: «Отсохни та рука, которая себе не радеет—деньгу зашибать».

„Зашибать деньгу" лёгка і пры наяўнасьці кваліфікацыі „на ошибках учимся" не заметна для кантролю.

Ну чаго лягчэй. Адзін раз не дадаў рабочым пры разьліку, другі..., а тым часам „детишкам на молочишко" і набяжыць.

З разьліковага лісту, выдадзенага менскай канторай „Белгосстроя" сэзоньніку Кабаковічу Ів. відаць, што апошні атрымаў «поўнасьцю» 38 р. 83 к. Ну, атрымаў і добра. Гуляй, як гаворыцца, маеш грошыкі. Але яны такія гэтыя рабочыя. Гармідар падымаюць.

— Мне не дадалі, мне не дадалі!

Ну схадзілі на радасьцях у піўнушку, ці яшчэ куды, а то кампрамэтуюць, „форменным образом" кампрамэтуюць.

А ў выніку.

— Можа вам крэсла, таварыш, сядайце,—услужліва прапанаваў мне бухгальтар, калі я сказаў, што зьявіўся па просьбе рабочага Кабаковіча высьветліць справу з недаплатай.

— Дык вы кажаце скардзяцца рабочыя быццам мы ім недаплачваем; няпраўда, плацім поўнасьцю.

Але калі я паказаў яму разьліковы ліст Кабаковіча, ды калдагавор, тон яго зьмяніўся. Паглядзеўшы паперку, гэты шасьцітны „вартаўнік" народных грошай раптоўна адчыніў Амэрыку:

— Ну, так і ёсьць—памылка.—весела сказаў ён,—трэба было выдаць 46 р. 83 к., а мы далі 38 р. 83 к. Як бачыце, капеечкі сходзяцца, толькі з рублямі няўвязка, не дадалі малаесьць—8 руб., ну, мы гэта выправім.

Чык-чык, гатова, вот вам 8 руб. розьніцы, перадайце іх рабочаму ды падпішыцеся тут,—весела закончыў ён, паціраючы рукі.

Вывады: праравізаваць грашовую частку «Белгосстроя» і вычысьціць, не чакаючы чысткі, працаўнікоў, у якіх капеечкі сходзяцца, а рублі не.

Быкоўскі П.

УЗМАЦНІМ АБАРОНУ СССР.

ФІЗЫЧНЫ СПОРТ—ЛЕПШЫ СРОДАК ВАЙСКОВАЙ ПАДРЫХТОЎКІ НАСЕЛЬНІЦТВА.—ПАДРЫХТУЕМ ПЕРАМЕНЬНІКА ДА ПРАЦЫ У ВЯСКОВАЙ ЯЧЭЙЦЫ.—УЗЬНІМЕМ ПРАЦУ СЭКЦЫІ ТДА-АВІЯХІМУ.

Баявы сацыялістычны дагавор пачынаем выконваць.

Пасьля падпісаньня дагавору аб сацыялістычным баявым спаборніцтве паміж двума палкамі № Беларускай дывізіі, тэкст быў распаўсюджаны па ўсіх пад'аддзяленьнях №, імя рабочых і служачых МК чыгункі, палка.

Зараз сярод байцоў—імкненьне не напасьці ў графу „хто перашкаджае", бо надта сорамна перад таварышамі. Са спаборніцтвам значна паменшыліся дрэнныя адносіны да маемасьці, учынкі і павялічыўся ўдзел у па-зашкольнай працы.

Асабліва добра выконваюцца артыкулы дагавору аб падпісцы на газэту і ўцягненьні ў грамадзкія арганізацыі.

На падпісцы на газэты ўжо некаторыя роты дасягаюць 200 проц.—умоўленага па дагавору, а ўцягненьне ў грамадзкія арганізацыі да 100 проц.

Аднача́сова неабходна зьвярнуць увагу на тое, каб дасягнуць умоўлены процант па стральбе і зьнішчыць самавольныя адлучкі. Партарганізацыі, камсамольцы і перадавы актыў байцоў узяліся за справу зьнішчэньня тых недахопаў, якія перашкаджаюць выкананьню дагавору.

Я. Бароўскі.

Падрыхтуем працаўнікоў ТДА-Авіяхіму.

З прыбыцьцём папаўненьня 1906 году шырока разгарнулася праца па ўцягненьні пераменьнікаў у арганізацыю ТДА-Авіяхіму. Зараз ужо ёсьць належныя вынікі. За месячны тэрмін арганізацыя з некалькіх дзесяткаў чалавек узрасла на 600 чалавек.

З ростам колькасьці арганізацыі, мэтады і формы працы пачынаюць не адпавядаць запатрабаваньням арганізацыі. У большай часткі праца звадзілася толькі да правядзеньня сходаў. Ячэйкі ТДА-Авіяхіму не зьяўляліся сапраўднымі памочнікамі камандаваньня ў справе баявой падрыхтоўкі, асабліва ў галіне стралковай немачы, таму што новыя формы працы (стралковыя конкурсы, групы па вывучэньні арміі нашых суседзяў, гурткі хіміі і авіяцыі) не знайшлі свайго праламленьня ў жыцьці, у практычнай рабоце гэтых арганізацый. З прычыны гэтага чырвонаармеец у ячэйцы ТДА-Авіяхіму не атрымліваў нічога новага, цікавага і пасыўна адносіўся да яе працы.

Слабасьць працы вясковых ячэек і неабходнасьць яе ўзьняць, высоўвае неадкладную і важную задачу—падрыхтаваць з чырвонаармейцаў кадр працаўнікоў ячэек ТДА-Авіяхіму на вёсцы, якія-б, набыўшы патрэбныя веды, маглі пасунуць працу ўперад. Пытаньне арганізацыі сэмінарыя для актыву ТДА-авіяхіму патрэбна вырашыць у самы кароткі тэрмін, бо да канца збору засталося вельмі мала часу.

У мінулым годзе былі складзены сьпісы пераменьнікаў сяброў арганізацыі ТДА і за некалькі тыдняў да канца збору разасланы мясцовым райсаветам для скарыстаньня гэтых новых сіл. Райсаветы з свайго боку не зрабілі ніякіх захадаў, каб цалкам скарыстаць гэты актыў, не далі сваечасова ўказаньняў.

Недахоп мінулага году Цэнтральны Савет Беларусі павінен улічыць і сваечасова даць указаньні райсаветам аб поўным і сваечасовым скарыстаньні сяброў ТДА, якія прыдуць з арміі ў вёску. Пры азнаямленьні з вайсковай працай на вёсцы ў зімовыя часы высьветлілася, што вельмі часта існуе ў адным і тым-жа сельсавеце ячэйка ТДА і вайсковы куток, а праца ў іх зусім ня ўвязваецца. Гэты паралелізм у рабоце трэба зьнішчыць. Патрэбна дабіцца таго, каб праца ячэйкі ТДА і вайсковага кутка былі цесна зьвязаны і адна другое дапаўнялі.

Патрэбна дабіцца ад райсавету, каб праверка працы на вёсцы была лепш пастаўлена, каб ажывіць жывое канкрэтнае кіраўніцтва, накіраваць працу ячэек на ўвязку яе з сельскай гаспадаркай і скарыстаць тыя сілы, якія прыдуць з арміі.

Харкевіч.

Палепшым працу сэкцыі.

Цэнтральны Савет ТДА-Авіяхіму ў парадку пляну працы прыступіў да заслуханьня дакладаў сваіх сэкцый аб іх працы.

Праца сэкцый—адзін з галоўнейшых момантаў працы нашай арганізацыі. Сэкцыі працуюць выключна на прынцыпе дабраахвотнасьці і досыць пасьпяхова.

Нядаўна быў заслухан справаздачны даклад сэкцыі па вайсковай падрыхтоўцы працоўных.

У сэкцыі ёсьць актыў каля 25-30 чалавек. Сэкцыя правяла значную працу, асабліва ў першай палове свае́й дзейнасьці (кастрычнік 1928 г. — люты 1929 г.).

Але мы менш за ўсё павінны быць захоплены станоўчымі бакамі працы, а больш падкрэсьліць недахопы і вызначыць мерапрыёмствы для іх зьнішчэньня.

Гэта больш важна для далейшага разгортваньня працы сэкцый у сувязі з тым, што ТДА-Авіяхім павінен узяць на сябе некалькі больш працы па вайсковай падрыхтоўцы грамадзкага насельніцтва, чымся гэта было да гэтага часу, і роля сэкцыі ЦСавету робіцца асабліва важнай.

Становішча сэкцыі па колькасьці членаў нібыта здавальняючае, але-ж з боку працы трэба пажадаць палепшаньня. У сэкцыі ёсьць члены, якія перагружаны іншай працай і ня могуць ня толькі весьці працы, а нават і наведваць пасяджэньні.

Прэзыдыуму сэкцыі неабходна пераглядзець свой склад, уцягнуць у яе вайсковых таварышоў, рабочых з прадпрыемства—членаў ТДА-Авіяхіму.

Сэкцыі неабходна заняцца больш практычнай працай: абсьледваньнем, інструктаваньнем і інспэктаваньнем гурткоў і ячэек ТДА-Авіяхіму гораду Менску і на вопыце апошніх будаваць кіраўніцтва вайсковай працай іншых акруговых саветаў. Гэтага да апошняга часу ня было.

Сэкцыі неабходна ўцягнуць у сваю практычную працу прафсаюзны актыў для больш шчыльнай увязкі працы па ваенізацыі членаў прафсаюзаў, тым больш, што сувязь ЦСавету ТДА-Авіяхіму з ЦСПСБ досыць здавальняючая.

Сэкцыі неабходна ўжо цяпер пачаць прапрацоўку пастаноў Усесаюзнай нарады працаўнікоў ТДА-Авіяхіму па вайсковай падрыхтоўцы з тым, каб да навучальнага году яна ўжо мела гатовы плян працы.

Мы ўпэўнены, што сэкцыя, маючы ў сваіх шэрагах досыць вопытных працаўнікоў, зьнішчыць свае недахопы і выканае пастановы прэзыдыуму ЦСавету ТДА-Авіяхіму Беларусі па дакладу сэкцыі.

Канілрыд.

Фізычны спорт—на дапамогу ваенізацыі.

Вопыт працы гаворыць, што найбольш пэўны шлях па-завайсковай падрыхтоўкі насельніцтва ў часьці вайскова-тэхнічных ведаў будзе той, у грунт якога пакладзена фізычная падрыхтоўка і ваенізіраваны спорт усіх відаў. Гэта правідлова таму, што на вайне патрабуецца моцны і вынослівы ваяка.

Мала таго, фізычная падрыхтоўка і стралковы спорт зьяўляюцца базай для таго, каб выклікаць актыўны інтарэс і да самага працэсу падрыхтоўкі.

ТДА-авіяхім павінен грунтавацца на агульна-грамадзкай зацікаўленасьці гэтай справай.

ТДА-авіяхім у вайсковай падрыхтоўцы паставіць добра справу стралковага вывучэньня і стралковага спорту, бо выхаваўчая фізычная падрыхтоўка і стралковая падрыхтоўка зьяўляюцца асноўным момантам па-завайсковага навучаньня.

Калі мы вырашым гэтае пытаньне, дык тактычная падрыхтоўка байца будзе цалком забясьпечана.

Дарогу рабочай і батрацкай моладзі ў вайсковыя школы.

Прайшло больш месяца, як рабочая і батрацкая моладзь, зьмяніўшы молат, лапату, тапор і пугу кніжкай і алоўкам упарта набывае веды, каб падрыхтавацца ў вайсковыя школы. Курсы, заснаваныя для гэтай мэты пры Аб'яднанай Беларускай Вайсковай Школе, працуюць з 1 чэрвеня. Усяго залічана 99 чал., якія складаюць два аддзяленьні: беларускае і расейскае. Апошняе аддзяленьне рыхтуецца для паступленьня ў вайсковыя школы РСФСР.

З ліку прынятых рабочых 47 ч., батракоў 41, рэшта сяляне-беднякі. Больш усяго дала Менская акруга—48 чал., некаторыя-ж акругі, як: Магілеў, Бабруйск, Гомель ня выканалі заданьня поўнасьцю, ня выслалі патрэбнага ліку чал. З усіх прысланых на адборачную камісію па мэдагляду забракавана 29 чал.

За месяц працы курсанты ўвайшлі ў курс справы. Шмат хто з іх, нягледзячы на свой малады ўзрост, маюць за плячыма аграмадны працоўны стаж. Некаторыя з іх ня былі ні ў якіх школах. Ёсьць, што прабылі зіму на лікпункце, ёсьць і самавучкі. Шмат упартай працы для кожнага з іх уперадзе.

Але рашучасьць, упэўненасьць у сваёй сіле перамагае ўсе недахопы працы.

На заўвагу настаўніка аднаму з слухачоў курсаў, што апошні слаба арыентуецца на геаграфічнай карце, чуецца бадзёры жартаўлівы, але разам з тым, і сур'ёзны адказ: „Геаграфічнай карты я да гэтага ў вочы ня бачыў, але-ж геаграфію добра ведаю, не здарма-ж я быў 8 год за пастуха. Напамяць ведаю кожную мясьцінку, кожны корчык у вёсцы. Хутка буду ведаць усё і на карце".

Так з дня ў дзень ціхім, але цьвёрдым крокам пасоўваецца ўперад рабочая, батрацкая і бядняцка-сялянская моладзь каб заняць пачэсны пост—вартаўніка першае ў сьвеце пралетарскае дзяржавы.

Г. Вінаградаў.

Прыкладная праца.

(Халопеніцкі раён, Меншчына).

Праца ТДА-Авіяхіму ў Халопеніцкім раёне, дзякуючы належнаму кіраўніцтву райсавету, больш-менш наладжана. Ячэйкі, арганізаваныя пры палітасьветных установах раёну, шырока разгарнулі сваю працу. Напрыклад, праца ячэйкі ТДА-Авіяхіму пры Гурэцкай хаце-чытальні моцна пераплецена з працаю ячэйкі Чырвонага Крыжу і сельска-гаспадарчага гуртка. Ячэйка складаецца з 52-х членаў, у пераважнай большасьці—з дарослых. Пры ячэйцы быў закладзен паказальны гарод на хімічным угнаеньні. З падліку ўраджаю відаць, што на няўгноенай глебе ўраджай жыта быў 32 пуды з дзесяціны, на ўгноенай—41 п., а на хімічным угнаеньні—49 п.

Ячэйка мае добрую бібліатэку па хімічна-вайсковых ведах (317 кніжак). Узімку праводзілі тэарэтычныя заняткі, а вясною наладжвалі стральбу, набылі процівагаз. Нарэшце, заняткі скончыліся манэўрамі.

У манэўрах, якія адбыліся ў лесе ноччу, прымалі ўдзел мужчыны і жанчыны, якія зрабілі паход за 25 вёрст у мястэчка Красналукі. На манэўрах былі выданы вайсковыя баявыя загады. Загад выканалі ўсе, дэзэртыраў ня было.

У мястэчках Красналукі і Халопенічах авіяхімаўская праца яшчэ лепш наладжана. Шмат распаўсюджана авіяхімаўскай літаратуры. Час ад часу праводзяцца гутаркі доктара ў гуртках хуткай дапамогі. У мястэчках і вёсках часта наладжваюцца спэктаклі і скарбонавыя зборы на карысьць ТДА-Авіяхіму. Сяляне ахвотна ахвяруюць грошы і рэчы і запісваюцца ў сябры ТДА-Авіяхіму. Рост арганізацыі значна павысіўся.

Разам з гэтым ёсьць і недахопы. Недахопам зьяўляецца тое, што ў некаторых ячэйках неакуратна зьбіраюцца сяброўскія ўзносы, неакуратна наведваюцца заняткі і інш. Райсавету неабходна наладзіць склікаваньне канфэрэнцый і нарад сяброў ТДА-Авіяхіму, праз якія можна выправіць хібы і яшчэ больш наладзіць працу.

Лапіцкі Рыгор.

КУЛЬТУРНА ГАСПАДАРЧАЯ ПРАЦА САВЕТАЎ.

(Па матар'ялах абсьледваньня РСІ Навасёлкаўскага і Шацкага сельсаветаў).

Абсьледаваньне выявіла, што кіраваньне і арганізуючая роля Навасёлкаўскага і Шацкага с-саветаў у галіне культасьветнай працы ў прыватнасьці, у пытаньнях—школьным, ліквідацыі няпісьменнасьці, арганізацыі хат-чытальняў, чырвоных куткоў, распаўсюджваньні друку і інш., амаль зусім адсутнічае. Сельсаветы, напрыклад, зусім ня ў курсе, у якім становішчы знаходзяцца школы. Супрацоўнікі школ ня маюць сувязі з сельсаветам. Такія важныя мерапрыёмствы, як разьмеркаваньне бюджэтных сродкаў паміж бяднейшымі вучнямі, праходзяць бяз удзелу сельсавету, прычым разьмеркаваньне гэта праводзіцца школьнымі работнікамі па прынцыпу «ураўнілаўкі», з прычыны чаго разьмер дапамогі ў большасьці выпадкаў не перавышае 1 руб. (Навасёлкаўскі сельсавет). Такім чынам, замест сапраўднай дапамогі бяднейшым вучням усё гэта зводзіцца да капеечных «падарункаў». Так гэта і расцэньваецца сялянствам.

Вазьмеце Шацкую сямігодку. Яна абслугоўвае сялянства 4-х суседніх раёнаў. Што-ж зроблена для таго, каб даць магчымасьць бяднейшаму сялянству, якое знаходзіцца ад школы за 5-8 кілёмэтраў, пасылаць сваіх дзяцей? Нічога. Інтэрнату няма. Хоць памяшканьне школы і вялікае, але значная частка яго занята пад кватэры настаўнікаў, а вучні бедпякоў або зусім ня ходзяць у школу, або за асобную ўзнагароду (прадуктамі) месьцяцца ў вартаўнікоў школы па 7-8 чалавек у пакоіку разам з сям'ёй вартаўніка. Гэта адзін бок справы. Другі і самы галоўны—бок выхаваўчы. Можна сабе ўявіць, якое тут будзе па-зашкольнае выхаваньне, калі адзін вартаўнік—былы кантралёр (невядома чаму ён папаў у вартаўнікі!), а другі таксама, як відаць, ня ўступіць першаму, бо на працягу 2-х гадоў прафсаюз ня прымае ў члены за добрыя ўчынкі (калісьці, кажуць, папаўся ў крадзяжы). Абодвы гэтыя вартаўнікі лічаць сябе пакрыўджанымі савецкай уладай; ім таксама прыпісваецца антысэмітызм, які назіраўся ў школе.

Толькі тым, што ні сельсавет, ні РВК ў асобе райінспэктара ня цікавіліся жыцьцём школ, можна тлумачыць меўшыя месца такія зьявішчы, як антысэмітызм, п'янкі настаўніцтва, склокі і ўсякія агіднасьці на настаўніц, «рукапрыкладзтва» ў адносінах да вучняў (Шацкая сямігодка), кары (дзяцей астаўлялі без абеда) і разлажэньне школы (Навасёлкаўская сямігодка).

Трэба сказаць, што значная частка настаўніцтва не зьяўляецца праваднікам ідэй савецкай школы (Навасёлкаўская сямігодка). Камсамол, піянэры ў вачох некаторых настаўнікаў—гэта арганізацыі, якія толькі перашкаджаюць у працы школы, і, напрыклад, настаўнік Рамапоўскі задае такое пытаньне; „калі вы спыніце разлажэньне школы"? Іншымі словамі гэта значыць—патрэбна спыніць камсамольскую, піянэрскую і інш. працу паміж вучнёўствам і нерайсьці да рэжыму царскай улады. Калі ў прысутнасьці настаўніц Вячар і Ніцулік вучань Рагатка сказаў—„наехала жыдава і кажух укралі", дык гэтае праяўленьне антысэмітызму настаўніцы не палічылі патрэбным наставіць на школьнай радзе і наогул, ніяк на гэта не рэагавалі.

У справе **культурнага будаўніцтва на вёсцы** назіраецца няўменьне **арганізаваць грамадзкасьць і ўцягнуць яе ініцыятыву і сродкі.**

Аб гэтым сьведчыць наступны факт. У 1928 г. вёска Загай, Навасёлкаўскага сельсавету, Пухавіцкага раёну прыняла самаабкладаньне ў суме 50 проц. ад сельска-гаспадарчага падатку на пабудову школы. Да прыняцьця самаабкладаньня РВК абяцаў даць на знос будынак, але ня даў, сабраныя-ж 300 руб. ляжаць, і школа да гэтай пары ня будуецца. Сёлета сельсавет па пастанове РВК зноў ставіць пытаньне аб самаабкладаньні на гэтую школу. Зразумела, што такая пастаноўка пытаньня прыводзіць да дыскрэдытацыі самаабкладаньня ня толькі ў вёсцы Загай.

Праца хат-чытальняў і нардому таксама разгортваецца дрэнна. Адной з прычын зьяўляецца тое, што зусім мала ўцягнуты ў працу культурныя сілы вёскі.

Гаворачы аб адсутнасьці кіраваньня культасьветнай працай з боку сельсаветаў, неабходна сказаць, што яно ня зусім добра пастаўлена і з боку раёнаў і акруговай інспэктуры. У школах, напрыклад, займаюцца па падручніках царскага часу (задачнік Юрэвіча), дзе ўвесь час справа ідзе аб гандлярох і абшарніках (Бароўская і Загайская школы). На пытаньне хто пазбаўляецца права голасу, вучні III групы Бароўскай школы хутка адказалі—„інжынэры", „камісары".

У Загайскай школе на працягу ўсяго навучальнага дню робіцца адзін перапынак, бо ўласьнік дому паставіў умову—„калі часта будзеце рабіць перапынкі, ня здам у арэнду дому".

Далей, ініцыятыва сельсавету, як арганізатара, адсутнічае і ў галіне сельскае гаспадаркі. Пытаньні калектывізацыі, перавод на шматпольле, арганізацыя машынных, насенных і інш. таварыстваў ідзе самацёкам.

Арганізаваная ў 1928 г. арцель на 22 гэкт. б. аграучастку просіць аб перадачы яшчэ 7 гэкт. з сумежнага запаснага фонду. Аб'яднанае пасяджэньне прэзыдыуму з сельска-гаспадарчай камісіяй большасьцю галасоў пастанавіла перадаць гэту зямлю беззямельнаму, які выдзеліўся з гаспадаркі.

Вёсцы Баравая-Слабада, Навасёлкаўскага сельсавету, акрза ў 1925 г. выдала ў прэмію быка і сэпаратар. Сэпаратар і да гэтага часу ляжыць у скрынцы, а бык прададзен, і сельсавет аб гэтым нават і ня ведаў. Навасёлкаўскае насеннае таварыства, арганізаванае ў 1928 г. у ліку 10 пайшчыкаў, само ліквідавалася, не атрымаўшы ў свой час ад сельсавету кірунку ў сэнсе ўзмацненьня працы.

А вось яшчэ ўзор, як „кіруе" сельсавет. У 1925 г. у вёсцы Вяндзеж кіраўнікі сэкты эвангелістаў арганізавалі малочную арцель «Дружба», пайшчыкамі якой у пачатку былі выключна кулакі. зараз кіруюць арцельлю кулакі-эвангелісты Малчан і., які зьяўляецца вязьменным членам праўленьня, Матрунчык—кулак, пазбаўлены права голасу, Кошкін П. —кулак. Бедната ў арцель ня ўцягнута. Па сутнасьці гэтая арцель зьяўляецца легальным месцам агітацыі сэктантаў. Гэта арцель у 1926 г. атрымала ад Менакрза пахвальны ліст.

У пытаньні **земляўпарадкаваньня** кіраўніцтва сельсавету таксама недастатковае і зводзіцца да ўдзелу пры разглядзе земляўпарадкаўчага праэкту. Няма таго, каб правесьці працу па арганізацыі калектываў, калі праводзіцца земляўпарадкаваньне. Абарона інтарэсаў беднаты таксама недастатковая: пераважна яна высяляецца на пасёлкі, а больш заможныя застаюцца на месцы.

Лепш стаіць справа з **пасеўнай кампаніяй**. Здавальняюча праведзена кампанія па ўзьняцьці ўраджайнасьці; ва ўсіх вёсках прыняты на сходах аграмінімум, на больш як 100 проц. выканана заданьне па ачыстцы насеньня; больш-менш здавальняюча ідзе збор попелу. Патрэбна адзначыць, што гэтыя вынікі атрыманы дзякуючы значнай дапамозе Навасёлкаўскаму і Шацкаму сельсаветам з боку грамадзкіх арганізацый і школ, а таксама націску зьверху.

Хоць Навасёлкаўскі і Шацкі сельсавет зьяўляюцца раёнамі спажывецкімі, і зернавыя загатоўкі ня могуць адыгрываць значнай ролі ў **хлебазагатоўцы**, тым ня менш, трэба сказаць, што як сельсавет, так і кааперацыя—сельска-гаспадарчая спажывецкая недастаткова зьвярнулі ўвагу на выкананьне загатоўчага пляну, асабліва ў частцы загатоўкі ягад, пушніны, шчаціны, лекавых траў, грыбоў і інш., якія пераважна пападаюць у рукі прыватніка.

Зусім дрэнна абстаіць справа ў адносінах **кантрактацыі** яравых культур. Калі кантрактацыя бульбы ідзе здавальняюча і набліжаецца да лічбы заданьня (Шацкі с-с.), дык па ўсіх астатніх культурах пакуль-што закантрактавана вельмі нязначны процант.

Вялікім недахопам у працы абсьледаваных сельсаветаў зьяўляецца тое, што сельсаветы зусім не займаліся пытаньнем **зьніжэньня цэн**, што мае вялізарнае палітычнае і эканамічнае значэньне.

Пытаньням **дабрабыту** сельсаветы аддаюць вельмі мала ўвагі. Калі шляхаваму будаўніцтву трохі і аддаецца ўвага, і ёсьць станоўчыя вынікі, дык нічога ня робіцца ў адносінах захаваньня і правільнага скарыстаньня камунальных пабудоў, арганізацыі пажарнай справы на вёсцы (Шацкі с.-сав.) Яшчэ горш абстаіць справа ў Навасёлкаўскім с.-сав., які ня вывез сваечасова лес і, такім чынам, сарваў усё шляхавае будаўніцтва на гэты сэзон. А аб пажарных дружынах с.-сав. і думаць ня хоча.

У справе **аховы працы** с.-сав. не скарыстоўваюць дадзеных ім правоў. Дзейнасьць с.-сав. у гэтым пытаньні ня ідзе далей выкананьня паасобных даручэньняў—выбары ўпаўнаважаных па вёсках для заключэньня дагавораў на грамадзкіх пастухоў, уручэньне батракам позваў на канфэрэнцыі і хаваньне 2-га адбітку дагавораў і то не на ўсіх батракоў і пастухоў (Навасёлкаўскі с.-сав.).

Пытаньні **апекі**—устанаўленьне апекі і назіраньне за апякаемымі—зусім выпала з поля дзейнасьці с.-сав. Між тым, на тэрыторыі савету амаль у кожнай вёсцы ёсьць асобы (сіроты, дэфэктыўныя), якія патрабуюць апекі над сабой.

Ахова здароўя і пытаньні вэтэрынарыі не займаюць належнага месца ў працы с.-сав. У выніку гэтага, пры заслухоўваньні адпаведных справаздач ніякіх указаньняў ня робіцца. Напрыклад, у Шацкай больніцы няма доктара-хірурга, і хворых на апэрацыю возяць за 50 вёрст у Менск.

Там-жа на **вэтпункце** замест доктара, які павінен там быць, ёсьць мала-сьвядомы фэльчар, які дапусьціў эпізоотыю чумы сьвіней у саўгасе.

Адсутнасьць належнага кіраваньня з боку с.-сав. культурна-гаспадарчай працай, а таксама кіраваньне грамадзкімі арганізацыямі, працай сярод беднаты, скажэньне клясавай лініі і г. д.—тлумачыцца наступным:

Слабасьцю кіраўніцтва працай с.-савету з боку партыйнай ячэйкі. Нельга, напрыклад, лічыць кіраўніцтвам ячэйкі такое кіраўніцтва: Навасёлкаўская парт'ячэйка абгаварвае пытаньне аб плянавасьці працы с.-сав. і пасьля выносіць пастанову, якая нічога не гаворыць—«ужыць плянавасьць». Апрача таго, на працягу цэлага году ячэйка не заслухала ніводнага дакладу аб агульнай працы с.-сав. у цэлым.

Адсутнасьцю сыстэматычнага кіраваньня з боку РВК. Выканком зьвяртае ўвагу на с.-сав. тады толькі, калі слаба паступае с.-г. падатак, страхоўка і самаабкладаньне. Але і тут „дапамога" яго абмяжоўваецца выключна высылкай усяго складу савету дзеля збору.

Недастатковай сьвядомасьцю кіруючай часткі савету ў пытаньнях савецкага будаўніцтва. С.-сав. амаль зусім не знаёміцца з дырэктывамі вышэйстаячых органаў.

Загрузкай с.-сав. непатрэбнай, пераважна канцэлярскай працай. Досыць сказаць, што на выдачу ўсялякага роду непатрэбных справак, пачынаючы з сацыяльнага становішча і канчаючы справкамі на мох і гарэлку на хрэсьбіны траціцца да 79 проц. усяго часу.

С. Н.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР.

Пастанова

Прэзыдыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР

аб выніках правядзеньня конкурсу на лепшую сэкцыю гарадзкога савету і лепшы сельскі і мястэчковы савет з іх камісіямі.

Задачамі правядзеньня конкурсу на лепшую сэкцыю гарсавету і лепшы сельскі і мястэчковы савет з іх камісіямі зьяўлялася:

[illegible]

5. [illegible]

...ры пралетарыяту, кіраўнікамі і гаспадарчага і культурнага жыцьця на тэрыторыі савета, правільна ажыцьцяўляюць клясавую лінію ў сваей рабоце, умела скарыстоўваюць актыўнасьць мас, уцягваючы іх у сваю працу праз камісіі, нарады і іншым шляхам.

6. З мэтаю стымуляваньня далейшага палепшаньня работы саветаў, Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту пастанаўляе выдаць за лепшую пастаноўку арганізацыйна-масавай і гаспадарча-культурнай працы прэміі наступным саветам, сэкцыям і камісіям:

а) Гімянскаму сельсавету, Прапойскага раёну, Магілёўскае акругі—2-ю прэмію.

б) Астапенскаму сельсавету, [illegible] раёну, Аршанскае акругі—3-ю прэмію.

в) Ручаеўскаму сельсавету, Лоеўскага раёну, Гомельскае акругі—3-ю прэмію.

г) Урэцкаму сельсавету, Слуцкага раёну, Бабруйскае акругі—3-ю прэмію.

д) Сьліпчанскаму сельсавету, [illegible] раёну, Віцебскае акругі—3-ю прэмію.

[illegible]

...сца ў прэміраваныя саветы.

Час. вык. абав. Старшыні Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

За Сэкратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **У. Ігнатоўскі.**

22 чэрвеня 1929 году.
г. Менск.

Акруговая канфэрэнцыя працоўных палякаў

КАНФЭРЭНЦЫЯ ПРАЙШЛА З НАДЗВЫЧАЙНЫМ УЗДЫМАМ

Пазаўчора закончылася менская акруговая канфэрэнцыя працоўных палякаў. Мэта канфэрэнцыі—абраньне дэлегатаў на варшаўскі зьезд замежных палякаў. У працах канфэрэнцыі прымалі ўдзел 134 дэлегаты з рашаючым голасам і 250 гасьцей—рабочых і сялян.

Канфэрэнцыя заслухала даклад тав. Віткоўскага аб эканамічных і культурных дасягненьнях працоўных палякаў і іх удзеле ў сацыялістычным будаўніцтве. Другім пытаньнем стаяла інфармацыя адказнага сэкратара Цэнтральнага Грамадзкага Камітэту БССР тав. Куколка аб варшаўскім зьезьдзе замежных палякаў.

Па гэтых дакладах выступіла шмат дэлегатаў. Прамоўцы ў сваіх выступленьнях аднадушна адзначалі, што бацькаўшчынай працоўных палякаў зьяўляецца Савецкі Саюз.

— Польскія фашысты,—гаварылі прамоўцы,—мыляюцца, калі шукаюць падтрыманьня сярод працоўных палякаў БССР.

Выступалі ня толькі паасобныя рабочыя і сяляне, а цэлыя калектывы заводаў і фабрык. У гэтых выступленьнях з вялікім уздымам адзначалася, што толькі ў умовах дыктатуры пралетарыяту магчыма разьвіцьцё культуры і гаспадаркі ўсіх нацыянальнасьцяй.

Па дакладу тав. Віткоўскага канфэрэнцыя прыняла рэзалюцыю, у якой адзначаецца, што тэмп разьвіцьця нашае гаспадаркі перавышае ўсё, што да гэтага часу ведае гісторыя.

— Працоўныя палякі Савецкага Саюзу, гаворыцца ў рэзалюцыі,—прымалі, прымаюць і будуць прымаць актыўны ўдзел у сацыялістычным будаўніцтве; плячо ў плячо з рабочымі і сялянамі іншых нацыянальнасьцяй працоўныя палякі будуць рэалізаваць нашу сацыялістычную пяцігодку і ў выпадку ваеннага нападу польскага фашызму на СССР дадуць рашучы адпор.

Па дакладу Менскага Акруговага Грамадзкага Камітэту канфэрэнцыя поўнасьцю адобрыла яго лінію і працу яго прызнала здавальняючай.

На ўсебеларускі зьезд менская акруговая канфэрэнцыя абрала 41 дэлегата.

Усебеларускі зьезд працоўных палякаў.

Адчыненьне ўсебеларускага зьезду польскага працоўнага насельніцтва адбудзецца 2-га ліпеня (аўторак) а 10 гадз. раніцы ў памяшканьні польскага клюбу імя Р. Люксэмбург (вул. К. Маркса, № 11).

Мандаты на зьезд дэлегаты павінны атрымаць у канцэлярыі камітэту (у памяшканьні клюбу) у аўторак раніцай.

ПАРАДАК ДНЮ ЗЬЕЗДУ:

1. Справаздача Усебеларускага Грамадзкага камітэту (дакл. т. Чарвонка).
2. Міжнароднае становішча і гаспадарка БССР (дакл. т. Бушкевіч).
3. Эканамічныя і культурныя дасягненьні польскага працоўнага насельніцтва і ўдзел яго ў сацыялістычным будаўніцтве БССР (дакл. т. Клыс).
4. Інфармацыя аб варшаўскім зьезьдзе палякаў з-за мяжы, яго мэтак і заданьнях (дакл. т. Кукелка).
5. Выбары дэлегатаў на варшаўскі зьезд палякаў з-за мяжы.

АДКАЗНЫ СЭКРАТАР УСЕБЕЛАРУСКАГА ГРАМАДЗКАГА КАМІТЭТУ КУКЕЛКА.

Падрыхтоўка да міжнароднага дню каапэрацыі.

У суботу, 8-га ліпеня, у памяшканьні БДТ адбудзецца ўрачыстае пасяджэньне з удзелам каапэрацыйнага актыву, прысьвечанае міжнароднаму дню каапэрацыі.

У нядзелю, 9-га ліпеня, арганізуецца масавае гуляньне пайшчыкаў і іх сем'яў у садзе „Прафінтэрн".

Для пайшчыкоў, якія ўнесьлі поўнасьцю дыфэрэнцыраваны пай будзе арганізавана бясплатная лётарэя. У садзе будуць арганізаваны: выстаўка працы МЦРК, кніжны базар, эстрадныя выступленьні, музыка ды інш.

У прафэсыянальных садох і на прадпрыемствах пачынаючы з 4 ліпеня, будуць таксама праводзіцца лекцыі і даклады на тэму аб міжнародным дню каапэрацыі.

Міжнародны дзень каапэрацыі будзе праводзіцца з 4-га да 9-га ліпеня.

ХРОНІКА

Новыя пастаноўкі БДТ-1.

У рэпэртуар БДТ-1 уключаны сёлета новыя п'есы: „Салавей"—па аповесьці Бядулі, „Шклозавод"—Лахматага, „Забастоўка"—Бяліны-Падгаецкага і некаторыя п'есы Грамыкі, Рамановіча і Міровіча.

Мяркуецца пастаноўка балету „Сон камсамолкі". У наступным тэатральным сэзоне будуць зьняты з рэпэртуару 4 п'есы, паміж якімі такія п'есы як „Крывая аблона" і „Перамога".

Кінофільм аб жыцьці палякаў у БССР.

Белдзяржкіно праводзіць здымкі кінокарціны, якая малюе жыцьцё і быт працоўных палякаў у БССР. Робяцца здымкі польскіх калгасаў, сельсаветаў, клюбаў, школ, пэдтэхнікуму, дзіцячых дамоў, выбараў дэлегатаў на зьезд працоўных палякаў.

Курсы па вапнаваньню глебы.

Зараз у Менску адбываюцца курсы-канфэрэнцыі па падрыхтоўцы аграномаў і кіраўнікоў саўгасаў да правядзеньня вапнаваньня глебы. На курсах будуць дэманстравацца вынікі вапнаваньня, якое рабілася на дасьледчых станцыях і ў гаспадарках сялян-дасьледчыкаў.

Што вырашыла нарада па фізкультуры.

29-30 чэрвеня адбывалася ўсебеларуская нарада па фізкультуры. Нарада пастанавіла распачаць з 27 ліпеня 2-х тыднёвік па фізкультуры. Усебеларуская сялянская спартакіяда будзе праводзіцца з 18 да 24 жніўня.

Канфэрэнцыя сялян-дасьледчыкаў.

Заўтра ў Цэнтральным Доме Селяніна адчыняецца канфэрэнцыя сялян-дасьледчыкаў і аграпрацаўнікоў. У парадак дню канфэрэнцыі ўключаны наступныя пытаньні: даклад Наркамземляробства, асноўныя мерапрыемствы да ўзьняцьця ўраджайнасьці, прыёмы культуры балот, даклады з месц аб дасьледчай працы і інш.

Канфэрэнцыя працягнецца 3-4 дні.

Дадатковая выдача цукру.

Пачынаючы з 3-га ліпеня, МЦРК будзе выдаваць пайшчыкам дадаткова цукер на варэньне—па 1 кіл. на едака.

Апавяшчэньне.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня 2-7, роўна а 7-й гадз. увеч. адбудзецца адчынены сход ячэяк КП(б)Б. Працасьветы, НКАсьветы, БАН і НДІ з наступным парадкам дня: а) абгаварэньне пляну асеньняй пасяўной кампаніі ў падшэфным с-савеце.

Запрашаюцца ўсе асьветнікі г. Менску.

Ад камісіі РСІ па чыстцы Акрстраху.

Прыступіла да работы камісія РСІ па чыстцы асабовага складу апарату Менскага Акрстраху.

Склад камісіі па чыстцы зацьверджан наступны: старшыня—прадстаўнік РСІ тав. КУРЦІК, члены—т. т. ГАРМІЗА (рабочы абутковай фабрыкі), ГОЛЬДМАН (работніца 1-й друкарні), КАЗЛОЎСКІ (рабочы чыгункі), ВІДАСАЎ (адміністрацыя Акрстраху) і ЧАРНЯЎСКІ (мясцком).

Камісія просіць усе дзяржаўныя і грамадзкія ўстановы і арганізацыі, а таксама рабочых і служачых прыняць актыўны ўдзел ў чыстцы апарату Акрстраху шляхам падачы пісьмовых і вусных заяў аб усіх фактах валаніты, бюракратызму і скажэньня клясавай лініі, шкодніцтва і дыскрэдытацыі ўлады.

Вусныя скаргі і заявы прымаюцца старшынёй камісіі тав. Курцікам у памяшканьні рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена" (вул. Карла Маркса, дом № 38) ад 10 да 12 гадзін дню. Акрамя гэтага ўстаноўлены наступныя дзяжурствы членаў камісіі па чыстцы: у панядзелак 8, і аўторак 9 ліпеня, дзяжурыць тав. ГОЛЬДМАН у сераду і чацьвер—10 і 11 ліпеня—дзяжурыць тав. ГАРМІЗА у пятніцу 12 ліпеня дзяжурыць тав. КУРЦІК. Вышэйпаказаныя дзяжурствы будуць адбывацца ў памяшканьні рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена" ад 6 да 8 гадзін увечары.

Пісьмовыя заявы і скаргі пасылаць: Акр. РСІ—акруговай камісіі па чыстцы на імя старшыні камісіі тав. КУРЦІКА.

Першае адчыненае пасяджэньне камісіі па чыстцы апарату Акрстраху адбудзецца ў нядзелю 14 ліпеня а 6-й гадзіне ўвечары у памяшканьні клюбу друкароў (Ленінская вуліца).

КАМІСІЯ АКР. РСІ ПА ЧЫСТЦЫ.

Як упарадкаваць пасылку беспрацоўных на работу

(У парадку абмеркаваньня).

У № 123 газэты „Савецкая Беларусь" ад 2-VI—г. г. зьявілася заметка „Як працуе Менская Біржа Працы". У гэтай заметцы адзначаны ненармальнасьці, якія і да гэтага часу ня зьнішчаны.

Я нядаўна назіраў вельмі цікавы малюнак, як адзін беспрацоўны—прозьвішча яго мне невядома—хадзіў акуратна штодзень на Біржу Працы ў надзеі атрымаць пуцёўку, але-ж яму ніяк не ўдавалася патрапіць да вакенца, бо яго заўсёды адпіхалі іншыя беспрацоўныя.

Гэтыя непаразуменьні тлумачацца наступным.

Ля вакенца стаіць натоўп беспрацоўных у 30-50 чалавек; усе яны хочуць пагутарыць з заг. разумовай сэкцыі тав. Тарасавым, і вось тут пачынаецца сапраўднае „вавилонское столпотворение": хто мае сілу, той вядома, перамагае. Разам з гэтым ёсьць і хуліганскія выхадкі—націскаюць, каб выкінуць таварыша, які стаіць пасярэдзіне чаргі. На Біржы Працы ёсьць міліцыянэр, але апошні ня ўжывае ніякіх мер супроць гэткіх хуліганаў.

Каб зьнішчыць гэтыя непарадкі, неабходна ажыцьцёвіць наступнае:

Вывесіць сьпісы беспрацоўных па спэцыяльнасьцях, з паказаньнем, на якім вучоце ён лічыцца.

Штодзённа а 12 гадзіне дню прадстаўнік дзяжурнай групы павінен прачытаць сьпіс, у якім неабходна паказаць, на якіх спэцыяльнасьцях і колькі працаўнікоў патрабуецца прадпрыемствам на сёньнешні дзень. Апроч таго, сьпіс трэба вывешваць дзеля таго, каб таварышы, якія с п а з ь н і л і с я, ведалі патрабаваньне на рабочую сілу.

Пасьля агалашэньня сьпісу прадстаўніком дзяжурнай групы беспрацоўныя, зразумела, толькі тых спэцыяльнасьцяй, на якія ёсьць патрабаваньне, павінны перадаць свае біржавыя талёны прадстаўніку дзяжурнай групы, а апошні перадае іх заг. сэкцыяй; гэта паскорыць выпіску пуцёвак. Мэтад пасылкі на работу застаецца ранейшы, г. зн. пры накіраваньні на работу захоўваецца ступень патрэбы і чарга.

Такі мэтад з аднаго боку, дасьць магчымасьць загадчыку сэкцыі спакойна і больш прадукцыйна працаваць, а з другога боку—беспрацоўныя будуць мець магчымасьць ведаць, якое патрабаваньне ёсьць на сёньнешні дзень; гэтым будзе скасаваны і пратэкцыянізм, які зараз існуе на Біржы Працы. **В. Ракштэйн.**

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 2-га ЛІПЕНЯ 1929 Г.

	Пакуп.	Прад.
1-я 6 проц. залат. выйгр. пазыка	4.84	—
2-я 6 проц. залат. выйгр. паз.	5.00	—
Бяспроц. залат. выйгр. пазыка 1926 г.	125.75	127.75
10 проц. дзярж. выйгр. пазыка 1927 г.	26.07	26.17
6 проц. дзярж. выйгрыш. пазыка індустр.	25.51	25.61
3-я сялянск. выйгр. пазыка 1927 г.	5.02,5	—
12 проц. дзярж. унутр. пазыка 1927 г.	101.03	—
Дзярж. паз. Укр. Сял. Гасп.	10.50	10.54
2-я 6 проц. паз. проц. вып.	26.68	26.78
Пазыка індустр. бяспр.	25.92	26.02
11 проц. дзярж. унутр. пазыка 1928 г.	103.68	103.78
Дзярж. пазыка 1929 г.	100.00	100.40

Час. вык. аб. адказн. рэдактара **П. ШАСТАКОЎ.**

ТЭАТР „ПРАФІНТЭРН" — Аўторак 2 ліпеня. 1-я гастроль Маскоўскага тэатру Пралеткульта для членаў прафсаюзаў швейнікаў і хэмікаў „В Л А С Т Ь". Astача білетаў—у Рабкасе і ў касе тэатру „Прафінтэрн".

ЦЫРК. — С Ё Н Ь Н Я — ВЫКЛЮЧНАЯ Ў СЭЗОНЕ ПРАГРАМА З УДЗЕЛАМ НОВА ПРЫБЫЎШЫХ ГАСТРАЛЁРАЎ. З прычыны грандыёзнай праграмы пачатак роўна а 9 гад. увечары. ПА ЗАЯЎКАХ ФАБКОМАЎ І МЯСЦКОМАЎ—СКІДКА.

КІНО-САД „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА" Савецкая № 71. — З АЎТОРКА, 2 ЛІПЕНЯ. Вялікая мастацкая пастаноўка „МЕСЯЦ ЗЬЛЕВА". Штодня 2 сэансы: пачатак 1-га 9 г. 15 хв., 2-га 10 г. 45

КІНО „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ". — Падвойная праграма 1) „Шлюб аб заклад" у 6 частках 2) „Унук бабкі"— у 6 частках

КІНО ПРАЛЕТАРЫ — 1) „Чалавек з кіноапаратам" 2) „Луі у раі". Пачатак а 8 гадзіне, каса а 6-й гадзіне.

ПАТРАБУЮЦЦА СПЭЦЫЯЛІСТЫ па малочнай справе, жывёлаводству, птушніцтву і кожсыравіне. Заявы і дакуманты аб службе накіроўваць па адрасу: Менск, Савецкая, 46, Белмалжывёлсаюзу.

Кіно-тэатр „КУЛЬТУРА"

АД АЎТОРКА 2-га ЛІПЕНЯ ПРЭМ'ЕРА

ВЫТВОРЧАСЬЦЬ БЕЛДЗЯРЖКІНО 1929 г.

АДНАЧАСОВА З ЛЕПШЫМІ КІНО-ТЭАТРАМІ МАСКВЫ ВЫПУСКАЕЦЦА МАСТАЦКІ ФІЛЬМ

„ХВОІ ГАМОНЯЦЬ"

ДРАМА Ў 7 ЧАСЬЦЯХ

Рэжысэр Л. М. МАЛЧАНАЎ.
Апэратар М. Ф. КАЗЛОЎСКІ.
Мастак М. М. ЛІТВАК.

У галоўных ролях: В. М. ПОЛЛО, Г. А. КУДЗЕЛЬКА, Н. КАПРАЛАЎ.

Фільм ілюструецца струнным аркестрам пад кіраўніцтвам Л. ШТЭЙНА.

Пачатак 1-га сэансу а 7 з палов. гадз.
2-га „ а 9 гадз.
3-га „ а 10 з палов. гадз.
Каса а 6 гадзіне.

ДА ВЕДАМА

УСІХ ДЗЯРЖАЎНЫХ, КААПЭРАЦЫЙНЫХ І ГРАМАДЗКІХ УСТАНОЎ.

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА ВЫПУСКАЕ Ў ЖНІЎНІ

НАСТОЛЬНЫЯ ПЕРАКІДНЫЯ КАЛЕНДАРЫ

з дошкамі двух памераў: 105 × 148 і 74 × 105. З прычыны абмежаванага тыражу, просім сьпяшацца з заказамі.

Заяўкі прымае Бюро Выдавецтва (пляц Волі, 5) і Белкаапсаюз.

Белдзяржвыдавецтва

ЗАКЛЮЧНЫ БАЛЯНС

Беларускага дзяржаўнага трэсту харчовай прамысловасьці „БЕЛХАРЧТРЭСТ"

на 30 верасьня 1928 г.

АКТЫЎ

I. МАЁМАСЬЦЬ		6806610—15
II. ЗАПАСНАЕ АБСТАЛЯВАНЬНЕ		174031—75
III. НЯСКОНЧ. ПАБУДОВЫ		580370—96
IV. НЯСКОНЧ. КАПІТАЛЬНЫ РАМОНТ		6620—05
V. МАТАР'ЯЛЫ:		
1. Сыравіна і асноўн. матар'ялы	291510—78	
2. Апал	246342—01	
3. Дапаможныя матар'ялы	264994—08	
4. Рамонтна-будаўн. і тэхн. мат.	65342—85	
5. Тара	356326—55	
6. Прадметы ужываньні	35497—08	
7. Матар'ялы ў дарозе	7274—65	1267288—00
VI. НЯСКОНЧ. ЗАГАТОЎКІ		80214—36
VII. НЯСКОНЧ. ВЫТВОРЧАСЬЦЬ		2298—69
VIII. ПОЎФАБРЫКАТЫ		169775—06
IX. ТАВАРЫ І ГАТОВ. ВЫРАБЫ		397973—02
X. ГРАШОВЫЯ СРОДКІ:		
1. Каса ў Трэсьце, на зав. і скл.	56703—84	
2. Бягучы рахунак	75087—71	
3. Сумы ў дарозе	77842—13	209633—68
XI. КАШТОЎНЫЯ І ПРОЦ. ПАПЕРЫ:		
1. Дзяржаўн. 8 проц. пазыкі	389376—00	
2. Іншыя паперы	20050—83	409426—83
XII. ПАІ І АКЦЫІ		193928—28
XIII. УКЛАДЫ		346754—74
XIV. ВЭКСАЛІ І ДАКУМАНТЫ ДА АТРЫМ.		
1. Вэксалі да атрыманьня		
а) у партфэлі	24595—74	
б) у забясьпеч. спэц. ракунк.	77679—28	
в) на інкасо	6345—15	
2. Вэксалі пратэст.	29144—17	
3. Вэксалі ў вучоце	622016—35	
4. Наложаныя плацяжы	24956—14	784736—83
XV. ПАДСПРАВАЗДАЧН. СУМЫ		3359—60
XVI. ДЭБІТОРЫ		
1. Раб. і служачыя	32153—73	
2. Дастаўшчыкі і падрадчыкі	386751—07	
3. Пакупшчыкі і заказчыкі	478118—40	
4. Розныя дэбіторы	103863—81	
5. Наркамфін	12509—72	
6. Няпэўныя даўжнікі	112924—12	1126320—85
XVII. ВЫДАТКІ БУДУЧЫХ ГАДОЎ		127789—52
УСЯГО		12687132—37

ПАСЫЎ

I. КАПІТАЛЫ.		
1. Статутны	7254240—11	
2. Амортызацыйны	472875—23	
3. Рэзэрвовы	416537—00	
4. Пашырэньня прадпрыемства	232256—02	8375908—36
II. ФОНДЫ І РЭЗЭРВЫ.		
1. Фонд палепшан. быту раб. і служ.	282642—80	
2. Рэзэрв. няпэўн. даўгоў	134881—33	417524—31
III. БЮДЖЭТНАЕ ФІНАНСАВАНЬНЕ.		170000 —
IV. ДОЎГАТЭРМІНОВЫ КРЭДЫТ.		
1. Пазыка ў БДК	230000—00	
2. „ Цэнтр. Кам. Банк	37500—00	267500 —
V. КАРОТКАТЭРМІНОВЫ КРЭДЫТ.		
1. Па спэцыяльных рахунках	262397—45	
2. Банкі па вучоту вэкс.	622016—36	884413—81
VI. ВЭКСАЛІ ВЫДАДЗЕНЫЯ		432972—77
VII. КРЭДЫТОРЫ:		
1. Рабочыя і служачыя	22198—17	
2. Дастаўшчыкі і падрадчыкі	295430—36	
3. Пакупшчыкі і заказчыкі	26996—85	
4. НКФін па падатках	363720—65	
5. Розныя крэдыторы	501988—29	1210334—32
VIII. ПРЫБЫТАК ЗА СПРАВАЗДАЧНЫ ГОД		928478—99
Усяго		12687132—37

ЗА БАЛЯНСАМ

1. Вэксалятрым	1193600 —	
2. Гарантыйны вэксалятр	423804—84	1617404—84
БАЛЯНС		14304537—22

1. Гарантыйныя вэксалі выдадзеныя	1193600 —	
2. Вэксалятрым	423804—84	1617404—84
БАЛЯНС		14304537—22

ПА-ЗАБАЛЯНСАМ

Зямлі 75,53 гэкт. . . . . . . 146450—64

Кіраўнік трэсту **ЦАРОНАК** Гал. бухгальтар **ГОЛЬДБЭРГ.**

РАХУНАК ПРЫБЫТКАЎ І СТРАТ

ДЭБЕТ

Страта ад выкананьня работ на старане	7124—91	
Гандлёвыя выдаткі	1236610—63	
Агульна-адміністр. выдаткі	107038—69	
Проценты заплачаныя	174574 —	
Страты ад недахопу матар'ялаў	3877—48	
„ „ рэаліз. процант. папер.	156—11	
„ „ сьпісаньня безнадз. даўгоў і рэзэрв няпэўн	55058—41	
Штрафы, пені і няўстойкі	22784—66	
Страта ад удзелу ў другіх прадпрыемствах	9170 —	
„ „ выбыўшай маёмасьці	18655—60	
Выдаткі па распараджэньні ВСНГБ	33462—12	
Выпадковыя выдаткі	55177—22	1723689—83
Прыбытак		928478—99
БАЛЯНС		2652168—82

КРЭДЫТ

Прыбыткі ад рэалізац. тавараў і паўфабр.	2508206—61	
„ „ матар'ялаў	13117—41	
Проценты атрыманыя	59723—56	
Лішкі матар'ял. і тавараў	4295—75	
Прыбытак ад паступленьня па няпэўн. даўгох	24871—82	
„ „ рэаліз. каштоўных папер	945—53	
„ „ арэндных стац.	4197 —	
Выпадковыя прыбыткі	36811—14	2652168—82
БАЛЯНС		2652168—82

РАЗЬМЕРКАВАНЬНЕ ПРЫБЫТКАЎ

Падатак ад прыбытку	10 %	92847—90
Астачы ў 835631—89 на ВТУЗы	3 „	25068—93
Новайастача ў 810562 р. 16 к. ў рэзэрв. фонд	10 „	81056—22
„ „ фонд палепш. быту раб. і служ.	10 „	81056—22
„ „ БДК	10 „	81056—22
„ „ бюджэт	40 „	324224—86
„ „ каап. пашырэн.	25 „	202640—54
„ „ фонд санір.	4,75 „	38501—70
„ прэміраван.	0,25 „	2026—40
РАЗАМ		928478—99

Гэты балянс, рахунак прыбыткаў і страт і разьмеркаваньне прыбыткаў зацьверджаны Прэзыдыумам ВСНГ БССР 8-5-29 г. (прат. № 107) і дазваляецца да абвяшчэньня ў друку.

Кіраўнік трэсту **ЦАРОНАК** Гал. бухгальтар **М. ГОЛЬДБЭРГ.** Нам. старшыні Прэзыдыуму ВСНГ **ПАГОСЦКІ**